ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ރިޕޯޓް

2023

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް

މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ

بسم الله الرحمن الرحيم

ފިހުރިސްތު

1 ތައާރަފު 4

2 މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީގެ ބަސްފުޅު 5-6

3 ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ ތައާރަފު 6-8

3.1 ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ މަޤްޞަދު 7-8

4 ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމު ރާވިފައިވާ ގޮތް 9-11

5 ޔުނިޓް 01

ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ މައްސަލަތައް 12-20

6 ޔުނިޓް 02

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅޭ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް 21-33

7 ޔުނިޓް 03

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މިވަގުތު މަސައްކަތްކުރެވެމުންދާ ކުދިންގެ ތަފްޞީލު

7.1 ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅޭ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން މިވަގުތު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތަފްޞީލު 34-41

7.2 ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން މިވަގުތު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތަފްޞީލު 42-51

8 ޗެޕްޓަރ 04

ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމަށް އަހުލުވެރިކޮށް ތަމްރީނުކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް

8.1 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މުޖުތަމަޢުއަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގުނު ޕްރޮގްރާމްތައް 52-62

8.2 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓްއިން ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ފަރާތްތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގުނު ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް 62-63

8.3 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މުވައްޒަފުން ތަމްރީންކުރުމުގެ ގޮތުން ހިންގުނު ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް / ސެޝަން 63-64

8.4 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މުއައްސަސާތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގުނު ސެޝަންތައް 64-66

9 ޗެޕްޓަރ 05

ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ހާލަތު 67

10 ޗެޕްޓަރ 06

ކުދިން ޤާނޫނާ ހިލާފު އަމަލުތަކުގައި ޝާމިލުވުމަށް މެދުވެރިވާ ސަބަބުތައް 68-69

11 ނިންމުން 70

12 ކޮންޓެކްޓް ސަފްހާ 71

1. ތަޢާރަފު

މިއީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް (ޑީ.ޖޭ.ޖޭ) އަށް 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި، ޤާނޫނާ ހިލާފުވެގެންނާއި ޤާނޫނާ ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ސަބަބުން ހުރަހެޅުން މަސައްކަތްތަކަށް ރިޢާޔަތްތަކަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ރިޕޯޓެކެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމު ރޭވިފައިވާ ގޮތް ހިމަނާލެވިފައިވާނެއެވެ. އަދި ޑީ.ޖޭ.ޖޭއަށް 2023 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާ ހިލާފުވެގެން ހުށަހެޅިފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކާއި، ޤާނޫނާ ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފިޔަވަޅު އެޅި ކުދިންގެ މައްސަލަތަކާއި އަދި ޑީ.ޖޭ.ޖޭއިން މިވަގުތު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތަފާސްހިސާބުތަކާއި، އެ ކުދިންގެ އިޖްތިމާޢީ ހާލަތަށް އަލިއަޅުވާލެވިފައިވާނެއެވެ. މިގޮތުން މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިންގެ އަދަދާއި، އުމުރުފުރާއި، ޖިންސާއި، މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތްތަކާއި، މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުނު ސަރަހައްދުތަކާއި، ޤާނޫނާއި ހިލާފު އަމަލުތަކަށް އަލުން އަދި އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ކުށްގެން ހުށަހެޅިފައިވާ ކުދިންގެ މިންވަރު، އާއިލީ ހާލަތު، ތަޢުލީމީ ހާލަތާއި، ވަޞީލާގެ ފުރުސަތު އަދި މައްސަލަތައް ދިމާވާ ސަބަބުތަކާއި ގޮންޖެހުންތަކަށް ބަލާލެވިފައިވާނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ހާލަތު، ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން ފާއިތުވި އަހަރު ތެރޭގައި ޑިޕާޓްމަންޓުން ހިންގި ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ސަރވިސްތަކާއި މުޖުތަމަޢުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ބޭނުންކުރެވުނު ޕްރޮގްރާމްތަކާއި އަދި ކުޑަކުދިންނަށް ހިންގުން ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ސަރވިސްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު މި ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިވާނެއެވެ.

2. މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީގެ ބަސްފުޅު

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينْ، وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِ ٱللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينْ.

ދިވެހި މުޖުތަމަޢުއަކީ ކުށް މަދު އަމާން ތަނަވަސް ހެދުމަށް ބަލައި ޒުވާނުންނަކީ ވަރަށް މުހިންމު ދައުރެއް އަދާކުރާ ބައެކެވެ. މި ގޮތުން މާދަމާގެ ޒުވާނުން ކަމަށްވާ މިއަދުގެ ކުޑަކުދިންނަކީ ކުރިއަށް ދުރު އަދި މުޖުތަމަޢުގައި ދެ ކުދިންނަކީ ޒިންމާދާރު ބައެއް ހަމައި، އެ ކުދިން އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމުގެ އިސްދައުރެއް އަދާކުރާ މުއައްސަސާއަކީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއެވެ.

ކުރެވޭ ފިޔަވަޅު އާއި ކުދިން އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމަށް ބަލައި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މި ކުރާ މަސައްކަތަކީ އުނދަގޫ ބޮޑު އަދި އުނދަގޫ މަސައްކަތެކެވެ. 2023 ވަނަ އަހަރު ފެށި ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މަގު މުވައްޒަފުންނާއެކު ފަސް ކުރުވިފައިވާ މުހިންމު އަދި ހަސާސް މަސައްކަތްތަކާއި މުވައްޒަފުންގެ މިންގަނޑު މަސައްކަތުގެ ނަތީޖާއެވެ. އެހެންކަމުން މި ފުރުސަތުގައި ޑިޕާޓްމަންޓުގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް މިނިސްޓްރީގެ ނަމުގައި އަދި އަމިއްލަ ނަމުގައި ވަރަށް އިޚްލާސްތެރި ކަމާއެކު ޝުކުރު ދަންނަވަމެވެ. 20 ނޮވެމްބަރު 2020 ގައި ތަސްދީޤުކުރެވުނު ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށްފަހު، އަދަބުދިނުމުގެ ޒަރީޢާގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަށް ރައްކާތެރިކުރުމަށް އިތުރު ބާރުތަށް ލިބުން. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިނާއީ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރުވިފައިވާ. އެހެންކަމުން ކުޑަކުދިން ކުށުކުރުމުން ދުރުހެލިކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ޑައިވަރޝަން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ފަށާކުރުމާއި، ނިޒާމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެކިއެކި ފަރާތްތަކަށް ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމާއި، ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ޤާއިމުކުރުމާއި ޤާނޫނުގައި ވެނިވާ ކޮންމެ ކުރިއެރުމަކާ ބޭނުންތެރިވާ ގެއިލްކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ހިނގަމުން. ޤާއިމްކޮށްދިނުމަށް އަދަދަކަށް ހުރި ބަރޯސާތަކާއި އައިސްފައިވާ ކާމިޔާބީތަކުގެ އަދަދަށް އުފާވެރިކަމާއި ފާހަގަކުރަން. މިގޮތުން ކުރުމަށް ކުރަން ރުޅިވެރިވެސް ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހަރަކާތް ކުރިމުގެ ތަޢުލީމާއި ތަރައްޤީގެ ނިޒާމު އަމާޒީ ގޮތެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވެ، ތަޢުލީމާއި ނިޒާމުގެ ދަށުން ކުދިން ރިހާބިލިޓޭޓް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހިނގަނީ. ނަމަވެސް މިއީ އަދި ފެށުމެވެ. އަދަދުގެ ވެސް ކުރިމަތިވާ އަދިވެސް

ގިނަގުނަ ގޮންޖެހުންތަކެއްވޭ. ޤާނޫނުގައި ހުރި ވަކިވަކި މާއްދާތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާގޮތުންނާއި، މާއްދާތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ތަފްސީލީ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާތީވެ، ޤާނޫނު ފުރިހަމައަށް ތަންފީޛުކުރުމާއި، އެކަށީގެންވާ ތަމްރީން ލިބިފައިވާ މުވައްޒަފުން މަދުވުމާއި، ކުދިންނަށް ހާއްސަ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމަށް މާލީގޮތުން ދަތިވުމާއި، މުޖުތަމަޢުއަށް ފައިދާހުރި ބިނާކުރަނިވި ފަރުދުންގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ވަޒީފާ އާއި ތަޢުލީމުގެ ފުރުޞަތުތައް ހަނިވުމާއި، ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކުން ކުދިން ރިހެބިލިޓޭޓް ކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ އެއްބާރުލުން ނުލިބުމާއި، ފަރުވާއަށްފަހުވެސް ކުދިން މުޖުތަމަޢުއަށް އަނބުރާ އަންނައިރު ކުރާ މާޙައުލަށް ތަކުރާރުކުރާ ހުރަހެވުން ހިމެނޭ. އަދި މި ނިޒާމަށް ހުރަހެވާ ކުދިންނާއިމެދު މުޖުތަމަޢުން ނުރަނގަޅު ގޮތެއްގައި ދެކި އެ ކުދިން "ލޭބަލް" ވުމުން ކުދިން ހުއްޓުމުގައި ރިހެބިލިޓޭޝަން ކުރުމަށް ދަތިވޭ. ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށް، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާ ބެހޭގޮތުން މުޖުތަމަޢު ހޭލުންތެރިކޮށް، ކުޑަކުދިންނަށް އަމާން އަދި ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް ޤާއިމުކޮށްދިނުމަށް މި ގޮންޖެހުންތަކަށް ހައްލުހޯދުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކެއްވޭ ވަގުތުން.

އަޅުގަނޑު އުފާވެރިވެ ދަންނަވަން، "2025 ވަނަ އަހަރުގައި މިކަމަށް ބޭނުންވާ އިތުރު ބަދަލުތަކެއް ޤާނޫނަށް ގެނައުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ މަސައްކަތް ކުރަމުން". މިގޮތުގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް އިތުރަށް ކަށަވަރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިސްލާޙުތައް ގެނައުމާއި، ކުޑަކުދިންނާމެދު ކުރާ އަނިޔާތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބުތައް ހަރުދަނާ ކުރުމާއި، ކުޑަކުދިންގެ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް އިތުރަށް ފުޅާކުރުން ހިމެނޭ. މީގެ އިތުރުން، ކުޑަކުދިންނާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތައް ބަލާ ފަނޑިޔާރުންނާއި، ފުލުހުންނާއި، އިޖުތިމާޢީ ޚިދުމަތްތެރިންނަށް ހާއްސަ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް ތަޢާރަފްކުރުމަށްވެސް ރާވާފައިވޭ.

އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުޑަކުދިންނަކީ މި ޤައުމުގެ މުސްތަޤުބަލް. އެކުދިން ކާމިޔާބު ދަރިކޮޅަކަށް ބަދަލުކޮށްދިނުމަކީ، އިސްލާޙުވުމުގެ ފުރުސަތު ފަހިކޮށްދީ އަދި އެކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ޙިމާޔަތްކޮށްދިނުން އިންސާނީ މުޖުތަމަޢެއްގެ ޤާއިމުކުރުމުގައި ފަރުދީ ޒިންމާއެއް. މިކަމުގައި ސަރުކާރާއި، ޖަމްޢިއްޔާތަކާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ހުރިހާ ފަރުދުންގެ އެއްބާރުލުން ބޭނުންވޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ގުޅިގެން މަސައްކަތްކޮށްގެން ދެން މި މަތިވެރި މަޤްޞަދަށް ވާސިލުވެވޭނެ.

ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި، އަޅުގަނޑުމެން ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތަކަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދޭންޖެހޭ. މިގޮތުން، ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގެ ކާމިޔާބު ތަޖުރިބާތަކުން ފިޔާވަޅު ހިފިގަނުމާއި، ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޖުތަމަޢުގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމަކީވެސް މުހިންމު ކަމެއް.

ކުރިއަށް އޮތް ދުވަސްތަކުގައި، އަޅުގަނޑުމެން މިދެންނެވި ތަސައްވުރާއެކު ޕޮލިސީތަކާއި ގަދައަޅައި މަސައްކަތްކުރާނަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުޑަކުދިންނަށް ރައްކާތެރި، އަމާން އަދި ފުރުސަތުތައް ގިނަ މާޙައުލެއް ޤާއިމުކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަދައަޅައި މަސައްކަތްކުރާނަން. މިކަމުގައި ކުޑަކުދިންގެ އަޑު އަހައި، އެމީހުންގެ ޚިޔާލުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުމަކީވެސް މުހިންމު ކަމެއް.

ނިންމާލުމުން ދަންނަވާނީ، ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު ރާއްޖޭގެ މަބާދިއާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ދިގު މުއާމަލާތުގެ މަސައްކަތެއް. މިއީ އެއްފަހަރާ ނިންމާލެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ގުޅިގެން މަސައްކަތްކޮށްފިނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުޑަކުދިންނަށް އަމާން، ރައްކާތެރި އަދި ފުރުސަތު ގިނަ މުސްތަޤުބަލެއް ބިނާކޮށްދެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުޑަކުދިންނަކީ މިކަމުގައި ބައިވެރިވެ، އެއްބާރުލުން ދެއްވުން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެންމެހާ ފުރިހަމަ ބައިވެރިވުމަށް ގޮވާލަން.

ކުރިއަށް އޮތް ހަރަކާތް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމަށް އިތުރު ކާމިޔާބުތަކެއް ހާސިލްކޮށް ކުރިމަތިލާ ގޮންޖެހުންތަކަށް ހައްލު ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އުއްމީދަކީ. ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމް ހަރުދަނާކުރުމުގައި މިއަދު ވެސް އެހީތެރިވެދެއްވާ ހުރިހާ ޕާޓްނަރުންނަށް، ޤައުމީ، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާއި، ބައިވެރިންނަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން އެކުގައި ކުޑަކުދިންގެ ރައްކާތެރިކަމަށް މަސައްކަތްކުރަމާތޯ.

ޝުކުރިއްޔާ.

3. ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ ތާރީޚު

ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓްގެ ނަމުގައި 2007 ވަނަ އަހަރު އުފެއްދުނު ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓް އުފެދުނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖަސްޓިސްގެ ދަށުން ހިނގާ ޔުނިޓެއްގެ ގޮތުގައެވެ. 2008 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުގެ ހިންގުމަށް އައި ބަދަލާއި ގުޅިގެން އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ ޔުނިޓެއްގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހުނެވެ. އެއަށްފަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2010/43 ދެންނެވުމުން 13 ޖުލައި 2010 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ، ބަޖެޓް ވަކިކުރި، ވަކި އޮފީހެއްގެ ގޮތުގައި ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓް ޤާއިމްކުރެވުނެވެ. އަދި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ކުޑަކުދިން އިސްލާހުކުރުން، އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމާގުޅޭ ގޮތުން ސަރުކާރުން ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ މަސައްކަތް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓުން ކުރަމުން ގެންދާގޮތަށް ބަދަލުކުރެއްވިއެވެ. މި ޔުނިޓާއި އެއިރުގެ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސް އިން އަދާ ކުރަމުން ގެންދިޔަ ޒިންމާ އެކުވެ. އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނު) އަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު ކުޑަކުދިން ކުރާ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކާގުޅޭ މަސައްކަތަށް ބެލުމުގައި ކުޑަކުދިންގެ މަންފާއަށްބަލައި މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި، އެކުދިން ހެޔޮމަގުގައި މުޖުތަމަޢަށް ރުޖޫޢަކުރުމުގައި އިސްނަގައިގެން އަދާކުރަން އިދާރާއެއްގެ ގޮތުގައި އޮތް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓް ”ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް“ އަށް 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރު 20 ވަނަ ދުވަހު ބަދަލުކުރެވުނެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނު) ގެ 18 ވަނަ މާއްދާއިން ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

- ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް ފުލުހުން ހުށަހެޅުމުން، އެކުދިންގެ މަޝްވަރާއާ ހިމާޔަތްތެރިކަމާ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅިގެން ކޭސް ވަކިކުރުމަށްފަހު، އަދި އެކުދިން އިސްލާހުކޮށް އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމަށް ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ހިންގުން؛
- ވަރުގަދަ މަޖުބޫރުވާގައި ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރާ ކުދިންނާއި، ޖިނާއީ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކުދިންގެ މަޝްވަރާއާ ހިމާޔަތްތެރި ދިނުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވުން؛
- ކުޑަކުދިން ކުށްކުރުމުން ދުރުހެލިކުރުމަށް ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅިގެން ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ރާވާ ހިންގުން؛
- ޑައިވަރޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ކޮމިއުނިޓީ ކޮންފަރެންސިންގ ރާވައި ހިންގުން؛

- ކުށަށް އަރައިގަންނަ ކުދިން އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމަށް ހިންގަންޖެހޭ ރީހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުގެ ބައިވެރިވުމާއެކު ރާވައި ހިންގުން؛
- ކުށްކުރާ ކުދިންގެ މަރުކަޒުތަކުގައި ބަންދުގައި ތިބޭ ކުދިންގެ ޙާލަތު މޮނިޓަރކުރުން އަދި ބަންދުކުރާ ތަންތަން މޮނިޓަރކުރާނެ ނިޒާމެއް އުފައްދައި ގަވާއިދުން މޮނިޓަރކުރުން؛
- ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ކުރުގެ ވެއްޓަރު ހުށަހެޅިފައިވާ ނުވަތަ ހުށަހެޅިދާނެކަމަށް ފެންނަ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގައި ނަފްސާނީ އަދި އިޖުތިމާޢީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދީ އަދި ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާއި މަސްލަޙަތު ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލުން؛
- ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ކުޑަކުދިންނާ މުޢާމަލާތްކުރާ، އެކުދިންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ދަސްކޮށް އެފަރާތްތަކަށް ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް ރާވައި ހިންގުން؛
- މުޖުތަމަޢުގައި ކުޑަކުދިން ކުށްކުރުމަށް ދިމާވާ ސަބަބުތައް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ދިރާސާތައް ކުރުމާއި، މިދިރާސާތައް ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކާ ހިއްސާކުރުން؛
- ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ކަމާބެހޭ ޑޭޓާބޭސްއެއް ޤާއިމުކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛
- ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމަށް މުޖުތަމަޢު އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން؛
- ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާއި، ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމަށް ކަމާބެހޭ ދާއިރާތަކަށް އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން؛
- ކުށުކުރާ ކުދިންގެ ތެރެއިން މުޖުތަމަޢުން އެކަހެރިކުރެވޭނެ ކުދިންނަށް ރީހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމާއި، މިފަދަ ކުދިން ބައިވެރިކޮށް މަޝްރޫޢުތައް ޤާއިމުކޮށް، އެމަޝްރޫޢުތައް ހިންގައި، ބެލެހެއްޓުން.

3.1 ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ މަޤްސަދު

ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމަކީ ބޮޑެތި މީހުންގެ މައްސަލަ ހިންގާ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމާ މުޅިން ވަކިކުރެވިފައިވާ، އަދި ތަފާތު މަސްދަރު ހިކުމަތްތެރިކަމާއި އަސާސްތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ، ކުޑަކުދިންނަށް ޚާއްޞަ ޤާނޫނީ ޙަރަކާތްތެރިކަމާއި އެހީތެރިކަން ވިއްބައިދީ، ކުއްޖާގެ މަސްލަޙަތަށް އެންމެ ޙައްލުކުރާ ގޮތަށް އިސްކަން ދޭ ނިޒާމެކެވެ. ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ މަޤްސަދުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

- ބޮޑެތި މީހުންގެ މައްޗަށް ހިންގާ އާންމު ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއަށް ކުއްޖާ ވަނުމުގެ ސަބަބުން ކުއްޖާއަށް ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރުތަކުން ދުރުހެލިކުރުވުން؛
- ކުށުގެ ތަޙުޤީޤެއް އޮވެއްޖެނަމަ ކުއްޖާއަށް ނޭދެވޭ އަސަރުތަކުން ދުރުހެލިކުރުވުމައި، ކުއްޖާ ކުށްކުރުން ތަކުރާރުކުރުމާ ދުރުހެލިކުރުވުން؛
- ކޯޓުގެ ކުއްޖަކީވެސް ހާއްސަ ބާރަޒަމާތަކެއްގައި ހުށަހަ، ހާއްސަ ބޭނުންތަކެއް ހުރި ކުއްޖެއް ކަމުގައިވާތީ، އެއިން ކޯޓުގެ ކުއްޖެއްގެ ބާރަމަރު ވަރިން ތަޢާރަފްކުރު، އެކުއެކު ގޮތްތަކެއް ބޭނުންކޮށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން؛
- ކުއްޖާ ކުރާ ޒާނާ ހިލާފު އަމަލުގެ ސަބަބުން ކުރިމަތިވާ ގުޅުމުގެ އުސޫލާ ޖަވާބުދާރީވުން؛
- ޒުވާނާ ހިލާފު އަމަލު ހިންގާ ކުއްޖާއާއި އެ އަމަލުގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބޭ ފަރާތް ގުޅުވައިދީ، މަޢާފަށް އެދުމަށް ފުރުޞަތު ހޯދައިދިނުމާއި، އެ އަމަލުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމާ ދެމެދު މައްސަލަ ބަދަލުވާ ނުވަތަ ހައްލެއް ހޯދައިދިނުމަށް މަގުފަހިކުރުން؛
- ކުޑަކުއްޖަކާ ގުޅިގެން ތަޙުޤީޤު ކޯޓުގެ ފަރާތްތަކުގެ ކުރިމަތިވާ ހިނގާ ކޯޓުގެ ކަމެއްގައި އަދި ކޯޓުގެ މަރުޙަލާއެއްގައި އަމަލުކުރުމުގައި ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ކަންތައްތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ކަމަށްބަލާ ކުރުން؛
- ކުއްޖާ ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުކަން ލިބިދިނުމުގެ ފުރުޞަތު، ކުއްޖާ ކުރިމަތިވާ އެހީތެރިކަން ލިބިދިނުމަށް އެހީވެދިނުމާއި ބިރުވެރިކަމާއި އަނިޔާކުރުމާ މަގުފަހިކޮށްދިނުން.
-

4. ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމު ރޭވިފައިވާ ގޮތް

ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު) އިން ބާރުލިބިގެން، ބޮޑެތި މީހުންގެ މައްޗަށް ހިންގާ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމާ މުޅިން ވަކިވެފައިވާ، ކުދިންގެ ޖިނާއީ ޖަވާބުދާރީވުމަށްޓަކާ އުމުރުފުރައިގެ ކުދިންނަށް އަމާޒުވާ، ޚާއްޞަ ޤާނޫނާއި، ސިޔާސަތުތަކާއި، އުޞޫލުތަކާއި އިދާރާތަކާއި އަސާސްތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ، ކުޑަކުދިންނަށް ލިބިދޭ ޚާއްޞަ ރައްކާތެރިކަމާއި އެހީތެރިކަމާއި ލިޔެކިޔުން، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އިސްވެ ފައިދާވާ ގޮތަށް އިސްލާހީ ނިޒާމެކެވެ. މި ނިޒާމު އުފައްދާފައިވަނީ މަދަނީގެ 05 މުއައްސަސާ ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ. އެއީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ އިތުރުން ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ޖުވެނައިލް ކޯޓް އަދި މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއެވެ.

މި ނިޒާމު ބިނާވެފައިވަނީ މަދިގަނޑު 08 އަސާސެއްގެ މައްޗަށެވެ. އެއީ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި އެއްވެސް ކުއްޖަކު އެއްވެސް ސަބަބަކާ ނުލައި ތަފާތުކޮށްނުކުރުމާއި، ކުދިންގެ ހިނދެއްގައިވެސް ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އިސްކަންދިނުމާއި، ވާހަކަ ކުރުމަށް ކަމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދިނުމަށް ކުއްޖާއަށް އެންމެ އެކަށީގެން ފުރަޞަތު އެދުމާއި، ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ޑައިވާޝަންގެ ފުރުޞަތުތައް އެދުމަށް އިސްކަންދިނުމާއި، ކުދިންނާއި ގުޅޭ ކަމެއްގައި އެކުދިންނަށް ބައިވެރިވުމުގެ ޙައްޤު ދިނުމާއި، ވަކީލުކުރުމުގެ ނުލައި ޤާނޫނީ ތަމްސީލުކުރުމާއި، ސާބިތު ނުކުރެވޭހާ ހިނދަކު ކުށެއް ނެތްކަމުގައި ބެލުމާއި، އަދި އެންމެ ފަހު ފިޔަވަޅެއްގެ ނޫނީ ބަންދުނުކުރުމެވެ. ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމު ބައްޓަން ކުރެވިފައިވަނީ އަދަބު ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ކުދިންނާއި ތަރުބިއްޔަތުކުރުމާއި މުޖުތަމަޢުގައި އަދި އެކުދިންނަށް ބޭނުންވާ ރިހެބިލިޓޭޝަން ފަރުވާ ދިނުމަށް، އެކުދިން ހެޔޮ މުވާޠިނުންގެ ގޮތުގައި އަނބުރާ މުޖުތަމަޢާ، މުޖުތަމަޢުގައި ބިނާކުރުވުމަށް ދިރިއުޅުން އަލުން ބިނާކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށެވެ.

2019 ގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު) ތަސްދީޤު ކުރެވުމާއެކު ކުޑަކުދިން ކުރާ ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރު ހަދު އުމުރަކީ 15 އަހަރުކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. 15 އަހަރުވުމުގެ ހަދު އުމުރުގެ ކުދިންގެ ތެރެއިން، ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަކަށް ހުށަހެޅޭ ކުދިންނާއި، ކުދިންގެ ނުރައްކާތެރި ހުރަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިން، ޤާނޫނާއި ޚިލާފު އަމަލުތަކުން ދުރުހުރުވުމަށް، އެކުދިންނަށް ބޭނުންވާ ފަރުވާދީ، އެކުދިން ރިހެބިލިޓޭޓްކުރުމަށްޓަކައި، އަލަށްގޮތަކަށް ފިޔަވަޅު އެޅުން ނިޒާމެއް ހަމަޖެއްސުމަށް ޤާނޫނުގައި ބާރުއަޅާފައިވެއެވެ. މި ފަދަ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކަށް ރަސްމީ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ކުޑަކުދިންގެ އޯޑަރުން ހުކުމްކުރެވޭނެއެވެ. ނަމަވެސް ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ އަމަލެއް ހިންގި ކަމުގެ ތުހުމަތުގައި އުމުރުން 15-18 އަހަރުވުރެ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅޭނީ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުންނެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ތަފާތު އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ކުދިންނަށް އިސްލާހުވުމުގެ ފުރުޞަތުތައް ދެވެއެވެ. އެގޮތުން، ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާ، ދަޢުވާކުރާ މަރުޙަލާ އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ހިމެނެއެވެ. ކުއްޖާއާމެދު އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ ކުރިން، އެކުއްޖާއަކީ ކުށަށް އަރައިގަތުމުގެ ކިހާ މިންވަރެއްގެ ނުރައްކަލެއް އޮތް ކުއްޖެއްތޯ ބެލުމަށްޓަކައި، ރިސްކް އެސެސްމަންޓެއް ހަދަންޖެހެއެވެ. މިއީ ކުއްޖާ ޤާނޫނާއި ޚިލާފު އަމަލު ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް އެހީތެރިވާނެ އެސެސްމަންޓެކެވެ. މި އަމަލުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަން ބަލައި، ތަޙުޤީޤު ނުވަތަ ދަޢުވާކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެހެން ފިޔަވަޅުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ އަސާސް މަތިކޮށް، ޑައިވަރޝަންގެ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަކީ ނަޞޭޙަތް ނުވަތަ އިންޒާރުދީ ނުވަތަ ޝަރުޠުތަކާއި ކުއްޖާ ދޫކޮށްލުމުގެ ބާރު ތަޙުޤީޤު އިދާރާއަށް އަދި ދަޢުވާކުރާ އިދާރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ކުޑަކުއްޖަކަށް ދައުވާ އުފުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ފޮނުވަން ނިންމާއިރު އެކުއްޖާގެ އިޖްތިމާޢީ ޙާލަތު ވަޒަންކުރާ ރިޕޯޓެއް އެކުލަވާލަންޖެހެއެވެ. މިއީ ކުއްޖާގެ ނަފްސާނީ ހާލަތާއި، އިޖްތިމާޢީ ހާލަތާއި، ކުއްޖާ ކުށްކުރަން ފެށުމުގެ ސަބަބާއި އަދި ކުއްޖާ އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމަށް އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތައް ބަޔާންކޮށް އެކުލަވާލާ ރިޕޯޓެކެވެ. ޖިނާއީ ކުށުގެ ދައުވާ އުފުލާ މިންވަރަކަށް ހުރިކަމަށް ދަޢުވާ ކުރާ އިދާރާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ އެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅެއެވެ.

ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުއްޖާގެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތް ހިންގާނީ އެކުދިންނާއި ބެހޭ ޝަރީޢަތުގެ ދާއިރާގައެވެ. މި މަރުޙަލާގައި ޤާނޫނުން އެކުދިންނަށް ލިބިދޭ ހުރިހާ ހައްޤުތަކެއް ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ވަކީލަކު އައްޔަންކުރުމާއި، އަމިއްލަ ނަފްސު ދިފާޢުކުރުމުގެ ހައްޤު ހިމެނެއެވެ. ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ މައްސަލަ އަދަބު ކަނޑައަޅަން ފަސްކޮށް ކުއްޖާގެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތުން ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ނިންމުމުގެ ކުރިން، ޕްރީ ސެންޓެންސް ބޭއްވުމުގެ އިޖްތިމާޢީ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ޕްރީ ސެންޓެންސް ރިޕޯޓަކީ ކުއްޖާގެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ކުއްޖާގެ މައްސަލައިގައި ވަނަވަރު އާއިލީ ހާލަތާއި ދިރިއުޅުމުގެ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށް ބާއްވާ ބައްދަލުވުމެކެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ކުއްޖާއަށް ޤާނޫނާއި ކަނޑައެޅިގެންވާ ވަކި ފިޔަވަޅުތަކަށް ރީހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދެއެވެ. ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ މައްސަލަ ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ޝަރީޢަތުން ކަނޑައެޅުން ސެންޓެންސިންގ ހިއަރިންގ އެއް ބާއްވަންޖެހެއެވެ. މިއީ ކުއްޖާގެ މައްސަލަ ކުރިއަށްދާގޮތާއި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅާއި، އެ

ފިޔަވަޅު ތަންފީޛުކުރާނެ ގޮތާއި، ކުއްޖާ އިޞްލާޙުކޮށް އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ނުކުތުން ގޮތްތަކާއި ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށް ކަމާއިގުޅޭ މުއައްސަސާތަކާއިއެކު ބާއްވާ ކޮންފަރެންސެވެ. ކުއްޖާގެ މައްސަލަ ކޯޓުން އަދި ފިޔަވަޅާއި ގުޅިގެން ހުކުމް ކުރާ ހިނދު އެ ހުކުމް ތަންފީޛުކުރާނީ މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސަސްއިންނެވެ. ނުވަތަ ކޯޓުން ޝަރުތު އަމުރާއި ގުޅިގެން ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ވާ ސުޕަރވިޝަން އޯޑަރގައި ކުއްޖާ ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރާ ހާލަތުގައި އެކަން ބަލަހައްޓަމުންދާނީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިންނެވެ. މީގެ އިތުރުން ޕްރޮބޭޝަންގައި ތިބޭ ނުވަތަ ޕެރޯލްގައި ދޫކުރެވޭ ކުޑަކުދިންގެ ކަންކަން ބަލައި، މޮނިޓަރކުރުމުގައި، ކުޑަކުދިންގެ ކަރެކްޝަނަލް މަރުކަޒުތަކުގައި ބަންދުގައި ތިބޭ ކުޑަކުދިންނާގުޅޭ ކަންކަމުގައި މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުއުފުލާނީ މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސަސްއިންނެވެ. ކުޑަކުދިންގެ ޙުޤޫޤުގެ ނިސްބަތުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިހާ ފަރާތްތަކާ ކުޑަކުދިންނާއި މުއާމަލާތްކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ގޮތްތަކަށް ފަރުމާ، އަދި އެކަމަށް ހާއްސަ ތަމްރީނު ދިނުމާއި މުހިންމު ފަރުވާތެރިކަމެވެ.

5. ތުސިބް 01

ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ކުޑަ ކުދިންގެ މުއާމަލާތްތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު) އަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުމާއެކު، ޤާނޫނާއި ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގައި ތިބޭ ކުދިންނާއި އެކު މި ޑިޕާޓްމަންޓުން ރަސްމީކޮށް މަސައްކަތް ކުރަން ފެށިފައިވަނީ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރ 20 ވަނަ ދުވަހުގެ ފަހުންނެވެ. އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2021/R-81 (ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅޭ ކުޑަކުދިންނާމެދު އަވަސް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ނިޒާމާ ގުޅޭ ގަވާއިދު) ވަނީ 2021 ވަނަ އަހަރު އެކުލަވާލާފައެވެ. މިއީ 15 އަހަރަށް ވުރެ ކުޑަ ކުދިންގެ ކުދިންގެ ތެރެއިން، ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކުދިންނާއި، ކުށަށް ހުށަހެޅުމުގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގައި ތިބޭ ކުދިން ދެނެގަތުމުގައި، އެ ކުދިން ކުށްކުރުމުން ދުރުހެލިކޮށް، އެ ކުދިންނަށް ބޭނުންވާ ފަރުވާދީ ރިހެބިލިޓޭޓް ކުރުމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ އަވަސް ފިޔަވަޅު އެޅުން ނިޒާމު ގޮތުގައި އެކުލަވާލެވިފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ.

5.1 އަދަދު

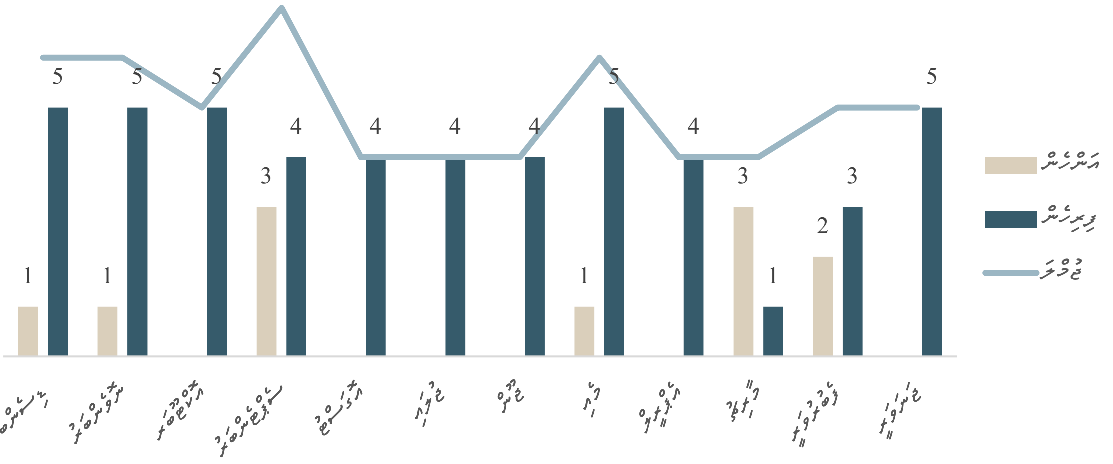

ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ކުޑަ ކުދިންގެ ޖުމްލަ 60 މައްސަލައެއްވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މިއީ 54 ކުދިންގެ މައްސަލައެވެ. 2023 ވަނަ އަހަރު އެންމެ ގިނައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސެޕްޓެންބަރު މަހުގައެވެ. އެއީ 7 މައްސަލައެވެ. އަދި އެންމެ މަދުން މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވަނީ މާރިޗު، އޭޕްރީލް، ޖޫން، ޖުލައި އަދި އޮގަސްޓު މަހުގައެވެ. މިއީ 4 މައްސަލައެވެ.

5.2 އުމުރުފުރާ

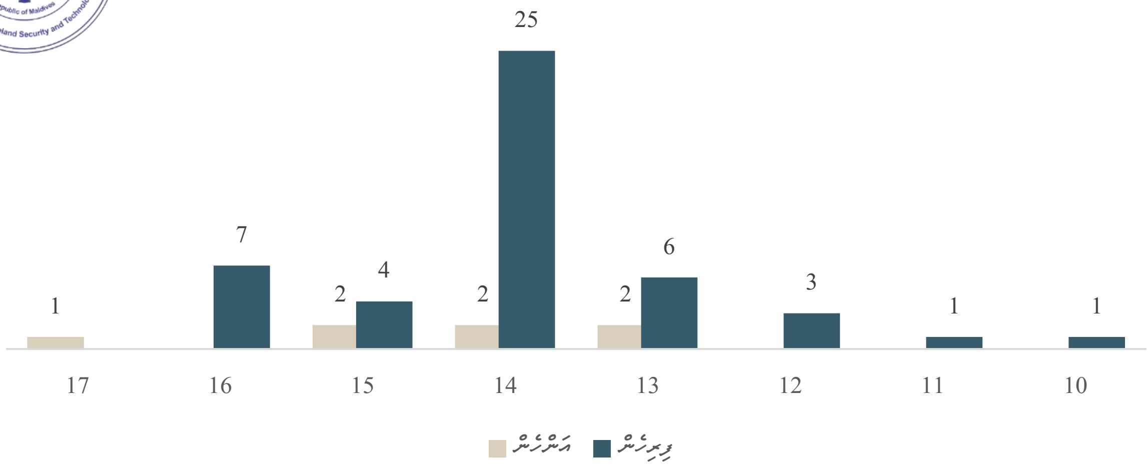

ޗާޓުން ހިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅޭ ކުދިންގެ ކޭސްތަކުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުން ކުދިންގެ އުމުރުފުރާއަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ އުމުރުން 14 އަހަރުގެ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. އަދި މި ކޭސްތަކުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުން އެންމެ ކުޑަ އުމުރަކީ 10 އަހަރެވެ. އަދި އެންމެ ބޮޑު އުމުރަކީ 17 އަހަރެވެ. އެންމެ ގިނައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅުން ކުދިން ހިމެނެނީ 13 އަހަރާއި 16 އަހަރާއި ދެމެދުގެ އުމުރުފުރާ އަށެވެ. އަދި ހަމައެކަނިސްގެ ކުރުގެ ވެއްޖެން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ކޭސްތަކުން މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާ ކުދިންނަކީ ބަލާއިރު އަންހެން ކުދިން ހިމެނިފައިވަނީ 13 އަހަރާއި 15 އަހަރާއި ދެމެދުގެ އުމުރުފުރާއަށެވެ.

5.3 ޖިންސު

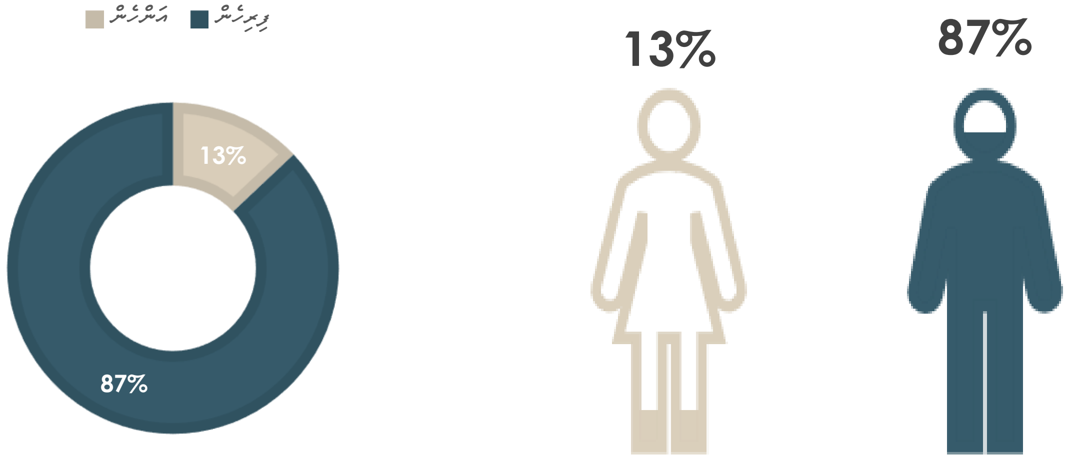

ޤާނޫނާ ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔަށް އޮތް ކުދިންގެ ޖިންސުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލާއިރު، އަންހެން ކުދިންނަށްވުރެ ފިރިހެން ކުދިން ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން 87 އިންސައްތަ ކުދިންނަކީ ފިރިހެން ކުދިންނެވެ. މިއީ 47 ފިރިހެން ކުދިންނެވެ. އަދި 13 އިންސައްތަ ކުދިންނަކީ އަންހެން ކުދިންނެވެ. މިއީ 7 ކުދިންނެވެ.

5·4 މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތް

ޤާނޫނާ ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔަށް އޮތް ކުދިންގެ ކެޓަގަރީން، 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތައް ބަލާއިރު އެކި ބާވަތުގެ ގިނަ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ގިނަ އަދަދަކަށް މާރާމާރީ، ބަދު އަޚްލާޤީ މައްސަލަތައް، ޖިންސީ ގޯނާކުރުމާއި ގެފުޅިއިވުން އަދި ދިރިއުއްޗާ ތަކުން ފިލައިގެން ދިއުމުގެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

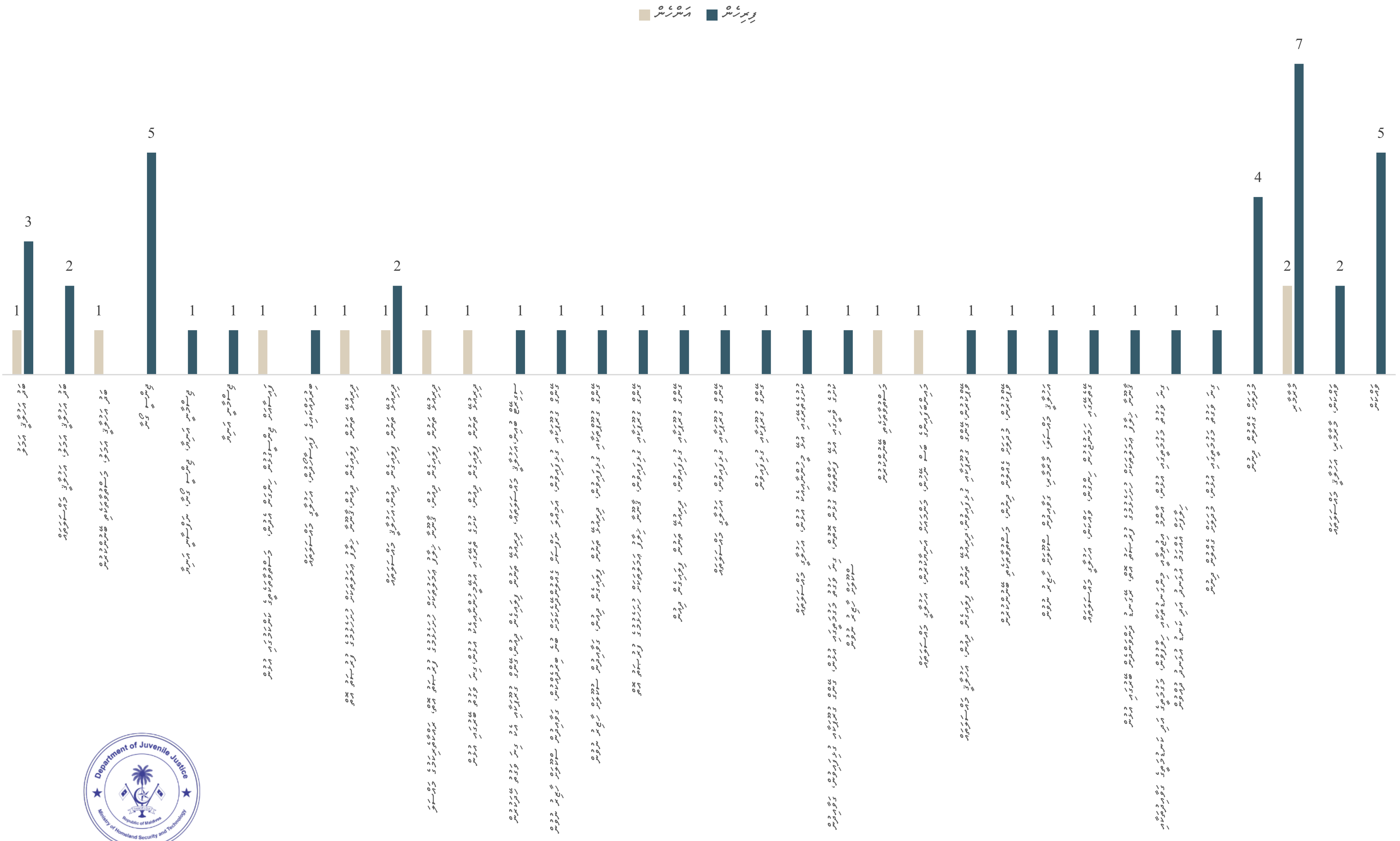

ފިރިހެން
އަންހެން

5.5 ޖިއޮގްރަފިކަލް މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ސަރަޙައްދުތައް

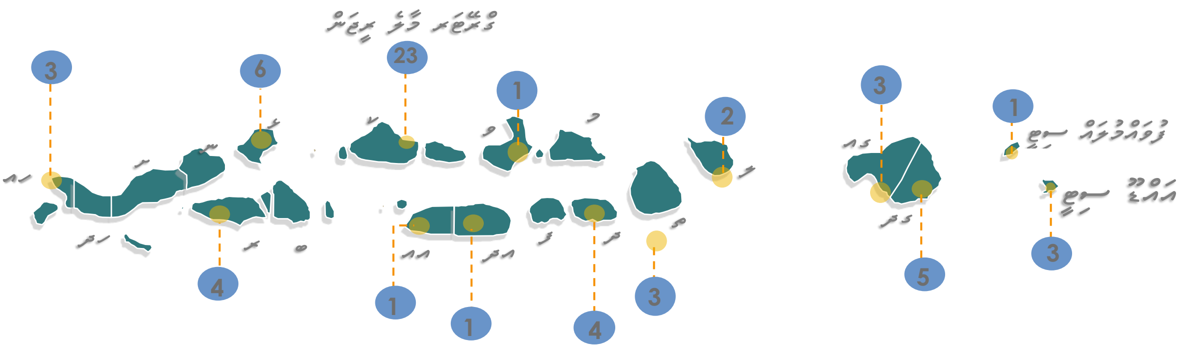

ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުނު ސަރަޙައްދުތަކަށް ބަލާލާއިރު 11 އަތޮޅަކުން އަދި 02 ސިޓީއިން ޖުމްލަ 37 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަނުއިން 23 މައްސަލައެއްވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. މި ޖިއޮގްރަފިކަލް ޤާނޫނާއި ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅަމުން ގެންދަނީ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް، ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް، ފެމިލީ އެންޑް ޗިލްޑްރަން ސަރވިސް ސެންޓަރތަކާއި، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގައި ހިމެނޭ ފެމިލީ އެންޑް ޗައިލްޑް ޕްރޮޓެކްޝަން، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އަދި ކުދިންގެ އާއިލާއިންނެވެ.

2023 ވަނަ އަހަރު ޖީ.ޖީ.އާރ ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅުނު ކުދިން ނިސްބަތްވާ އަތޮޅުތައް

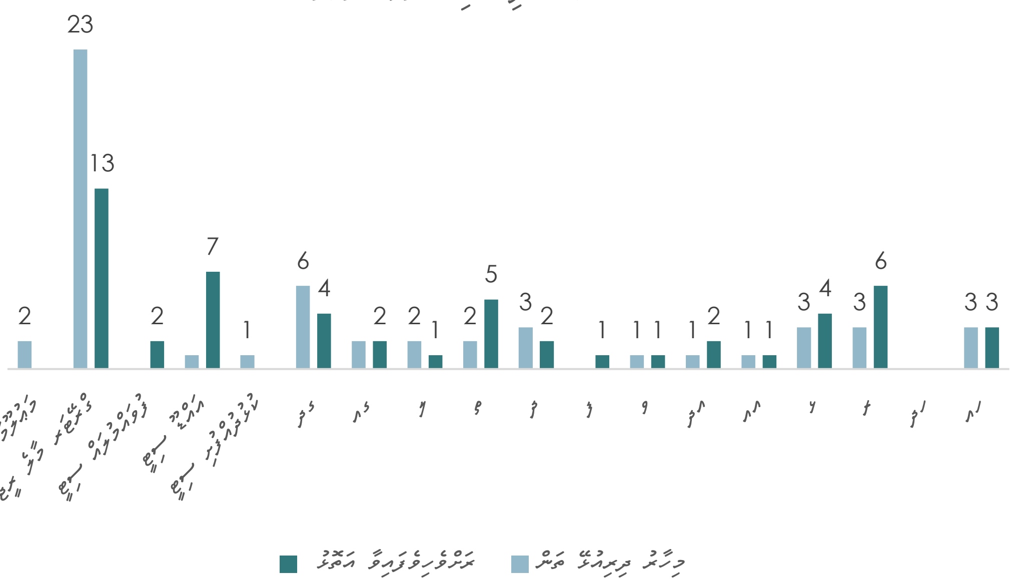

ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތައް ކުރުމުގެ ތުހުމަތު ޖެހޭ ކުދިންގެ ޤަޟިއްޔާ 2023 ވަނަ އަހަރު ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅުނު ކުދިން ނިސްބަތްވާ އަތޮޅުތަކަށް ބަލާއިރު ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަން، އައްޑޫ ސިޓީ، ރ އަތޮޅު، ގދ އަދި ޏ.އަތޮޅަކީ ނިސްބަތްވާ ކުދިން ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. މިކުދިން މިހާރު ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ބަލާއިރު 29 ކުދިން ދިރިއުޅެނީ އަތޮޅު ތަކުގައެވެ. އަދި ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަނުގައި 23 ކުއްޖަކު ދިރިއުޅެއެވެ. ހަމައެހެންމެ މިހާރު ދިރިއުޅޭ ތަނުގެ މަޢުލޫމާތު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ލިބިފައިނުވާ 2 ކުދިން ހިމެނެއެވެ.

5.6 ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލުތަކުގެ ކުރުމުގެ ތުހުމަތު ޖެހޭ ޢަދަދު އަދި ޢުމުރުފުރާތަކަށް ޖިންސަށް ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކުދިންގެ ޢަދަދު

2023 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލުތަކުގެ ކުރުމުގެ ތުހުމަތު ޖެހޭ ޢަދަދު އަދި ޢުމުރުފުރާއަށް ވުރު ޖިންސަށް ޑީ.ޖޭ.ޖޭއަށް ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ޢަދަދު

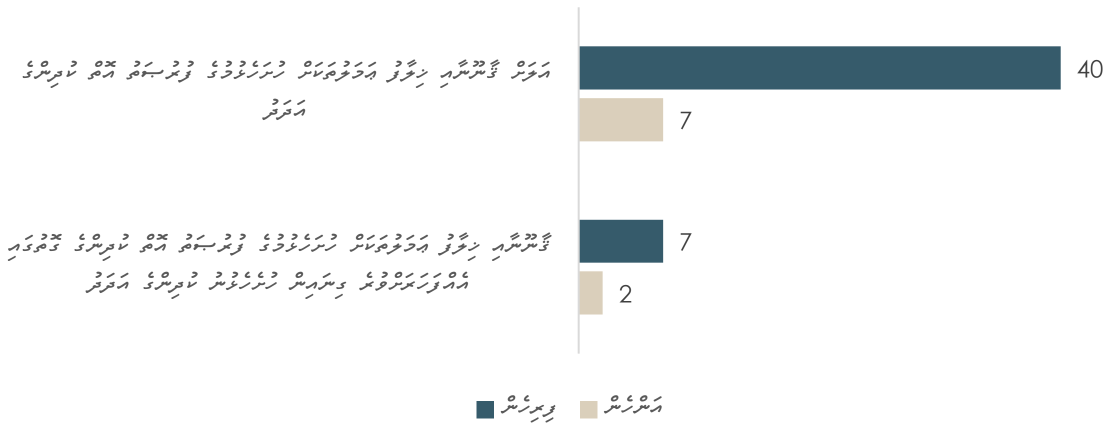

ޢަދަދު ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލުތަކުގެ ކުރުމުގެ ތުހުމަތު ޖެހޭ ކުދިންގެ ޤަޟިއްޔާ 2023 ވަނަ އަހަރު ޖުމްލަ 47 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަތަކެއް ހުށަހެޅިފައެވެ. އަދި ޢުމުރުފުރާއަށް ވުރު ޖިންސަށް ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލުތަކުގެ ކުރުމުގެ ތުހުމަތު ޖެހޭ ކުދިންގެ ޤަޟިއްޔާ 9 ކުދިންގެ މައްސަލަ ވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މި 9 ކުދިންގެ ތެރެއިން 2 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ފުލުހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅިފައިވަނީ 2023 ވަނަ އަހަރު ތެރޭގައެވެ.

2020-2023 އަށް ޑްރަގްސްއާއި ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔުގެ ރިފަރަލްގެން އަލަށް އަދި އެއްފަހަރަށް
ވުރެ ގިނައިން ޑީ.ޖޭ.ޖޭއަށް ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އަދަދު

2021 ވަނަ އަހަރު ޑްރަގްސްއާއި ހިލާފުއަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔުގެރިފަރަލްގެން އަލަށް ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އަދަދު އެހެން އަހަރުތަކާއި ބަލާއިރު ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

5.7 އާއިލީ ޙާލަތު

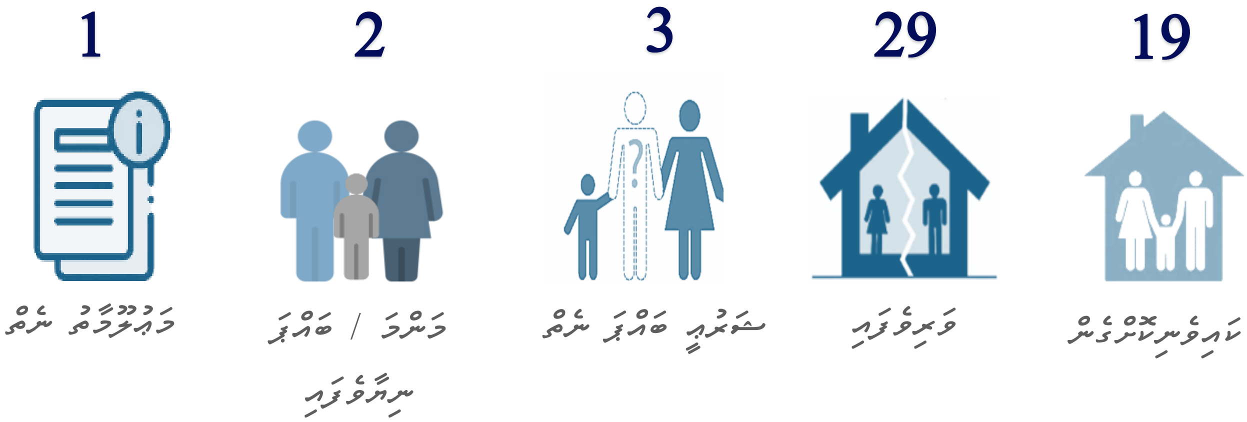

ޑްރަގް ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔުގެ ރިފަރަލް ލިބުނު ކުދިންގެ ތެރެއިން 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އާއިލީ ޙާލަތަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައީ ވަރިވެފައިވާ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިންނެވެ. އެއީ 29 ކުދިންނެވެ. ދެވަނައަށް އެންމެ ގިނައީ މަންމަ އާއި ބައްޕަ ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިންނެވެ. މިއީ 19 ކުދިންނެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ޝަރުޢީ ބައްޕައެއް ނެތް 3 ކުދިންނާއި މަންމަ/ބައްޕަ ނިޔާވެފައިވާ 2 ކުދިން އަދި އާއިލީ ޙާލަތު މައުލޫމާތު ނެތް 1 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ.

5.8 ތަޢުލީމީ ގްރޭޑު

2023 ވަނަ އަހަރު ޑީ.ޖޭ.ޖޭއަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔާން އޮތް ކުދިންގެ
ތަޢުލީމީ ގްރޭޑު

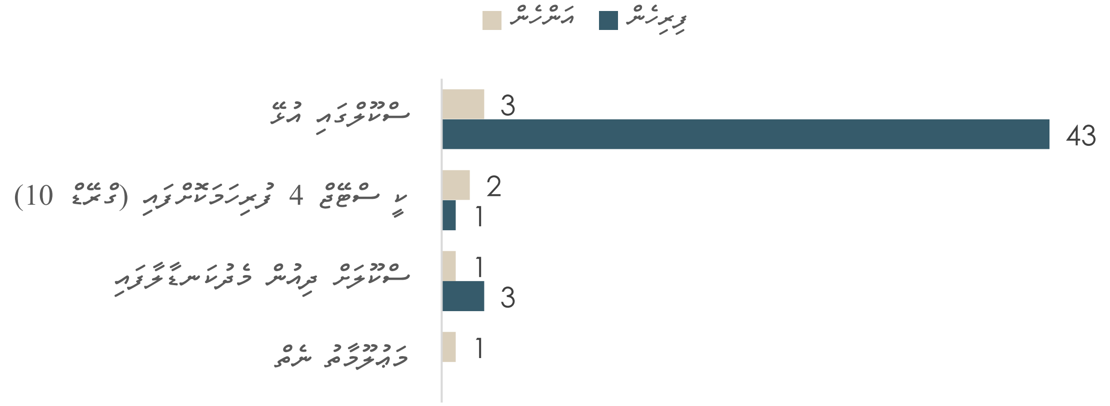

ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔާން އޮތް ކުދިންގެ ކެޓަގަރީން 2023 ވަނަ އަހަރު ސްކޫލުގައި އުޅޭ، ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާފައިވާ، އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުދިންގެ މައުލޫމާތު ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސްކޫލުގައި އުޅޭ ކުދިންގެ މައުލޫމާތެވެ. އެއީ 46 ކުދިންނެވެ. ދެވަނައަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައީ ތަޢުލީމީ ސަނަދެއްނެތި ހުރެ ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާފައިވާ ކުދިންނެވެ. އެއީ 4 ކުދިންނެވެ. އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަ ކޮށްފައިވާ 3 ކުދިންގެ މައުލޫމާތުވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. ހަމައެކަނި، ތަޢުލީމީ ގްރޭޑުގެ މައުލޫމާތު ލިބިފައިނުވާ 1 ކުއްޖެއްގެ މައުލޫމާތު ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.

2023 ވަނަ އަހަރު ޑީ.ޖޭ.ޖޭއަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުލުސްބަޔާން އޮތް ކުދިންގެ
ތެރެއިން ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާފައިވާ ކުދިން އެންމެ ފަހުން ދިޔަ ގްރޭޑު

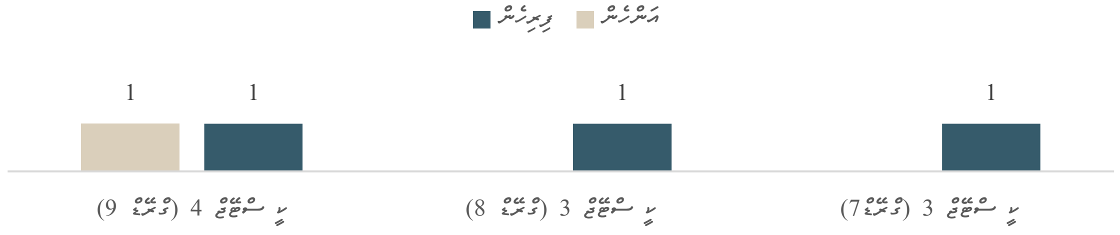

ތަޢުލީމީ ސަނަދެއްނެތި ހުރެ ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާފައިވާ ކުދިންގެ ތަޢުލީމީ ހިސާބަށް ބަލާއިރު، ކީ ސްޓޭޖް 3 އަދި 4 ގައި ކުދިން ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ކީ ސްޓޭޖް 3 ގްރޭޑް 7 އަދި 8 ގައި 2 ކުއްޖެއް އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 ގްރޭޑް 9 ގައި 2 ކުއްޖަކު ސްކޫލަށް ދިޔުން ވަނީ ހުއްޓާލާފައެވެ.

5.9 ހުކުމުގެ ޚުލާސާ

ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ތުހުމަތު އޮތް ކުދިންގެ ޖުމްލަ 60 މައްސަލައެއްވަނީ 2023 ވަނަ އަހަރު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މިއީ 54 ކުދިންގެ މައްސަލައެވެ. މިއީ 47 ފިރިހެން ކުދިންނާއި 07 އަންހެން ކުދިންނެވެ. މި ކެޓަގަރީން މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އުމުރުފުރާއަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ އުމުރުން 14 އަހަރުގެ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. އަދި މި ކެޓަގަރީން މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު އެންމެ ކުޑަ އުމުރަކީ 10 އަހަރެވެ. އަދި އެންމެ ބޮޑު އުމުރަކީ 16 އަހަރެވެ. ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ތުހުމަތު އޮތް ކުދިންގެ ކެޓަގަރީން 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތްތައް ބަލާއިރު އެކި ބާވަތުގެ ގިނަ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ގިނަ އަދަދަކަށް މާރާމާރީ، ބަދު އަޚްލާޤީ މައްސަލަތައް، ޖިންސީ ގޯނާއާއި ގުޅިފައިވުން އަދި ދިރިއުޅޭ ތަނުން ފިލައިގެން ދިއުމުގެ މައްސަލަތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މި މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުނު ސަރަހައްދުތަކަށް ބަލާއިރު 11 އަތޮޅު އަދި 02 ސިޓީއިން ޖުމްލަ 37 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަނުން 23 މައްސަލައެއްވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. އަލަށް ޤާނޫނާއި ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ތުހުމަތު އޮތް ކުދިންގެ ޑޭޓާގައި 2023 ވަނަ އަހަރު ޖުމްލަ 47 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައެވެ. ޤާނޫނާއި ޚިލާފުއަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ތުހުމަތުއޮތްގޮތުން 9 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައިވެއެވެ. މި ކުދިންގެ އާއިލީ ޙާލަތަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައީ ރޫޅިފައިވާ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިންނެވެ. އެއީ 29 ކުދިންނެވެ. ދެވަނައަށް އެންމެ ގިނައީ މަންމަ އާއި ބައްޕަ ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިންނެވެ. މިއީ 19 ކުދިންނެވެ. މި ކެޓަގަރީން ސްކޫލުގައި އުޅޭ، ސްކޫލަށް ދިއުން ދުރުކުރެވިފައިވާ، އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސްކޫލުގައި އުޅޭ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. އެއީ 46 ކުދިންނެވެ.

6. ޔުނިޓް 02

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ މައްސަލަތައް

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅޭ ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތަކަކީ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނަކާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. 2010 ވަނަ އަހަރުންފެށިގެން މިފަދަ ކުދިންނާއިއެކު، ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓުގެ ނަމުގައި، މިޑިޕާޓްމަންޓުން އަންނަނީ މަސައްކަތްކުރަމުންނެވެ. އަދި 20 ނޮވެންބަރު 2020 ގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނު) އަށް އަމަލުކުރަންފެށުމާއި އެކު، ކުދިންގެ ޒިންމާ ނަގަންޖެހޭ އެންމެ ކުޑަ ޢުމުރަކީ 15 އަހަރު ކަމަށް ބަލައިގެން އެފަދަ އަމަލެއް ކުށްވެރިވާ ކުދިންނާއިއެކު، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން އަންނަނީ މަސައްކަތްތައް ކުރަމުންނެވެ.

6.1 ޖަދުވަލު

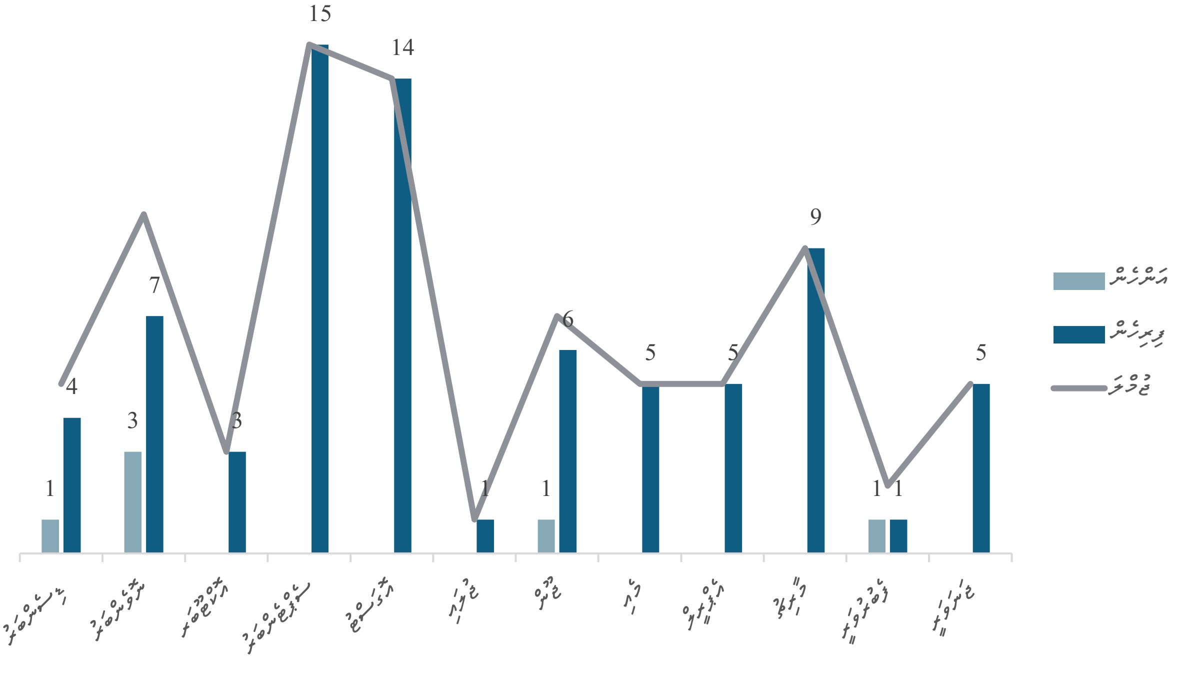

ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން 2023 ވަނަ އަހަރު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ރިޕޯޓްކުރެވުނު ޢުމުރުފުރާގެ 81 މައްސަލަ ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. މީގެ 63 ކުދިންގެ މައްސަލައެވެ. 2023 ވަނަ އަހަރު އެންމެ ގިނައިން ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސެޕްޓެންބަރު މަހު ގައެވެ. އަދި އެންމެ މަދުން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ޖުލައި މަހު ގައެވެ.

ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ރިސީވްކުރެވުނު އުމުރުފުރާގެ 81 މައްސަލަ ވަނީ 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައެވެ. މިއީ 62 ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. 2023 ވަނަ އަހަރު އެންމެ ގިނައިން ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސެޕްޓެމްބަރު މަހު ގައެވެ. އަދި އެންމެ މަދުން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ޖުލައި މަހު ގައެވެ.

ފާއިތުވި 14 އަހަރު ތެރޭގައި އެންމެ ގިނައިން ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވަނީ 2017 ވަނަ އަހަރުގައެވެ. މިއީ 404 މައްސަލައެވެ. އަދި އެންމެ މަދުން މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވަނީ 2010 ވަނަ އަހަރުއެވެ. އެއީ 29 މައްސަލައެވެ. 2020 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް މަދުކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. މިއީ ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނަށް އަމަލު ކުރަންފެށުމުން ކުދިން މި ނިޒާމުގެ ތެރެއަށް އައުން މަދުވި ސަބަބަކަށްވެސް އެކަށީގެންވެއެވެ.

ފާއިތުވި 14 އަހަރު ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު

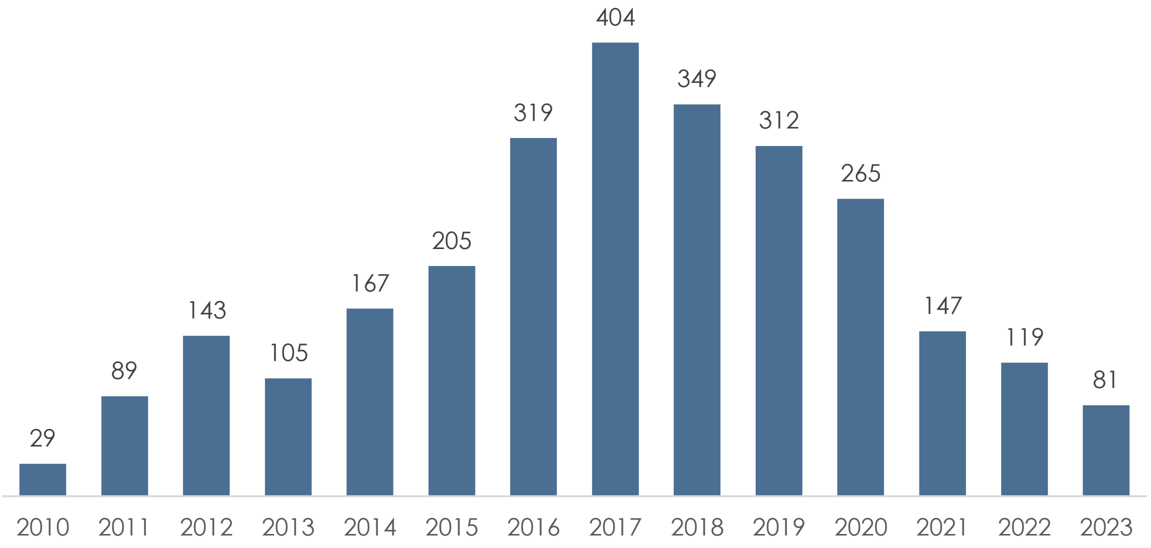

6.2 އުމުރުފުރާ

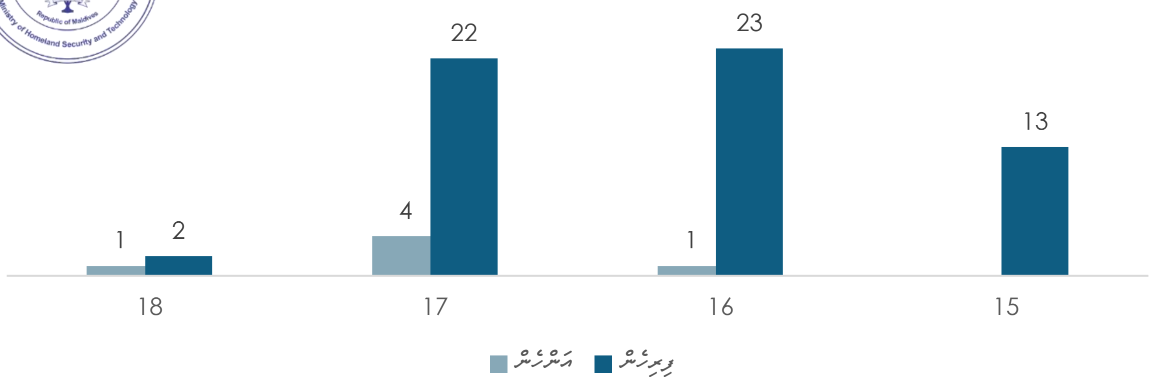

ޤާނޫނާއި ހިލާފުވެވުން 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅުން ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިންގެ އުމުރުފުރާއަށް ބަލާއިރު ގިނައީ 16 އަހަރާއި 17 އަހަރާ ދެމެދުގެ ކުދިންނެވެ. މި ކުދިންގެ ތެރެއިން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ 17 އަހަރުގެ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. މިގޮތުން ޖުމްލަ 26 ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވެއެވެ. އަދި 16 އަހަރުގެ 24 ކުދިންގެ މައްސަލަ ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. ހަމައެހެންމެ 04 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ އެއްފަހަރަށް ވުރެ ގިނައިން އެކި އުމުރުފުރާގައިވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ.

6.3 ޖިންސް

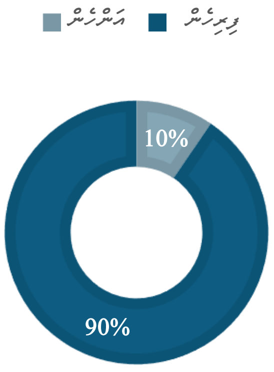

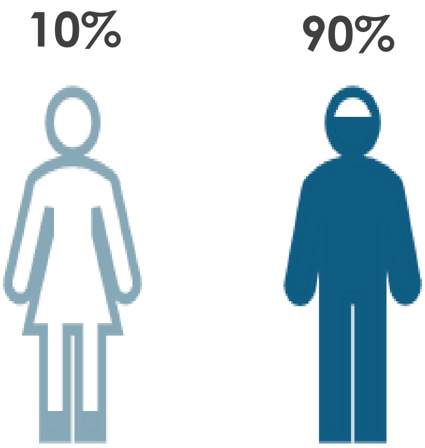

2023 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާއި ހިލާފުވެވުން ހުށަހެޅުން ކުދިންގެ ތެރެއިން 90 އިންސައްތަ ކުދިންނަކީ ފިރިހެން ކުދިންނެވެ. މީގެ 56 ކުދިންނެވެ. އަދި 10 އިންސައްތަ ކުދިންނަކީ އަންހެން ކުދިންނެވެ. މީގެ 6 ކުދިންނެވެ. ޤާނޫނާ ހިލާފުވެވުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކަށް ބަލާއިރު 2023 ވަނަ އަހަރުވެސް އަންހެން ކުދިންނަށް ވުރެ ފިރިހެން ކުދިން ނިސްބަތުން ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

6.4 މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތް

2023 ވަނަ އަހަރު ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅުނު 81 މައްސަލަ ބެހިގެންވަނީ 24 ބާވަތެއްގެ މައްސަލަތަކަށެވެ. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ގިނަ އަދަދަކަށް ހުށަހެޅިފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެތީގެ އާއި މައްސަލަތައް، މާރާމާރީއާއި ގުޅުންހުރި މައްސަލަތައް އަދި ބަދު އަޚުލާޤީ އާއި މައްސަލަތަކެވެ. 2023 ވަނަ އަހަރު ފިރިހެން ކުދިންނާ ގުޅޭ ގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި ޕޯރނޮގްރަފީ މާރާމާރީ، ވައްކަން، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކޮށް ގެންގުޅުމުގެ މައްސަލައެވެ. އަންހެން ކުދިންނާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ޖެހުން، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން، ޖިންސީ އަމަލު އަދި ޝަރުޢީ ކައިވެންޏަކާ ނުލާ ބަނޑުބޮޑުވުމުގެ މައްސަލައެވެ. ދެ ޖިންސު ހިމެނޭ މައްސަލަތަކަށް ބަލާއިރު ޖިންސީ އަމަލު، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން އަދި ޖެހުން ހިމެނެއެވެ.

2023 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާއި ހިލާފުވެގެން ކުރަނިވިފައިވާ މައްސަލަތައް / މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތް

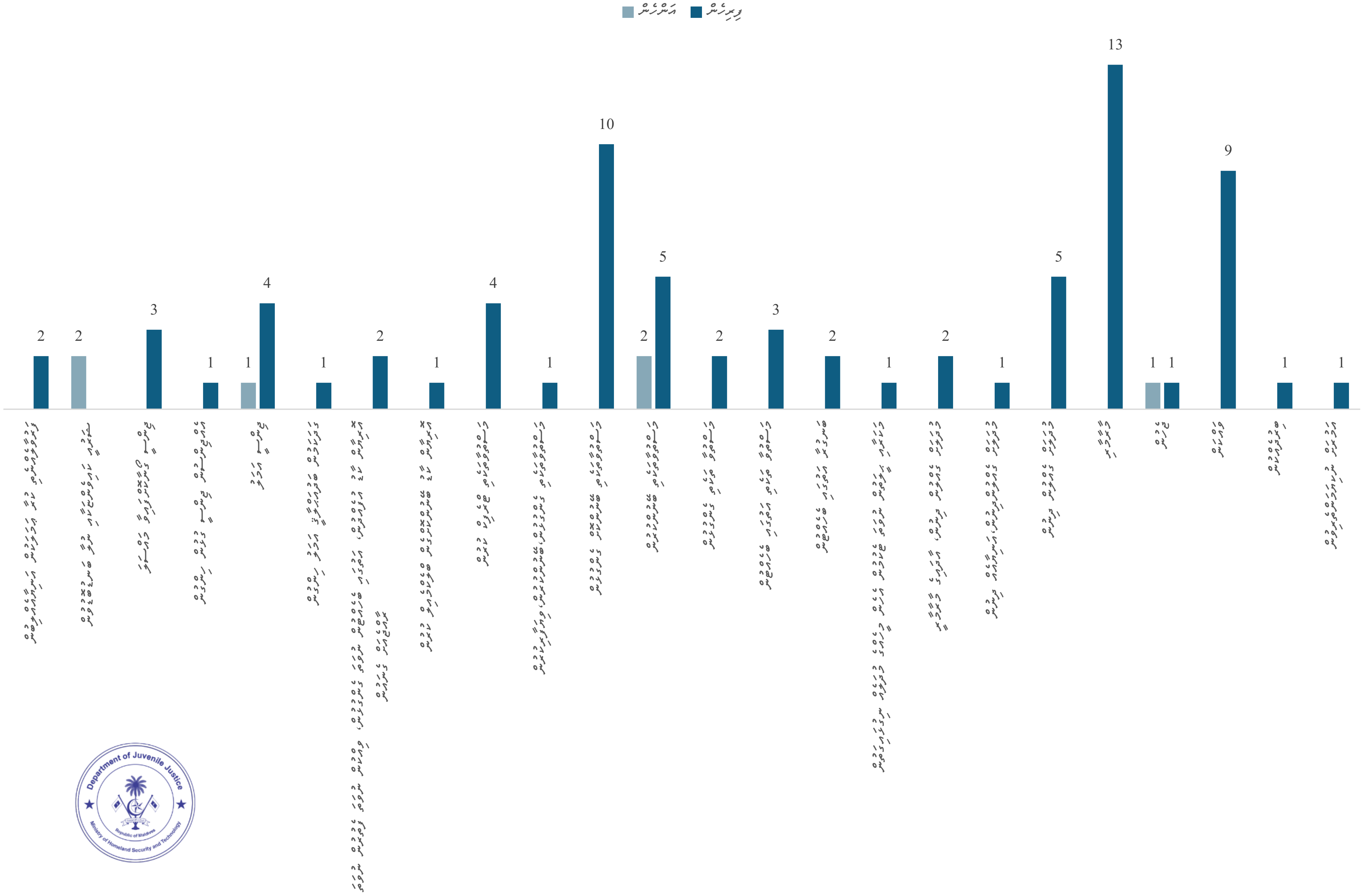

6.5 ޑިޕާޓްމަންޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ސަރަހައްދުތައް

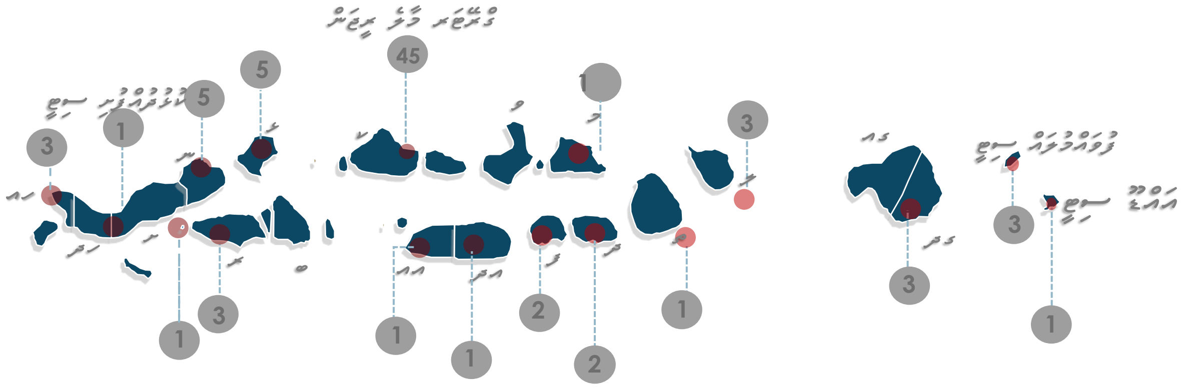

2023 ވަނަ އަހަރު މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ސަރަހައްދުތަކަށް ބަލާލާއިރު 13 އަތޮޅު އަދި 03 ސިޓީއިން ޖުމްލަ 36 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަން އިން 45 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ޗާޓުންނާއި ޚަރީޠާގެން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަ ހުށަހަޅަމުން ގެންދަނީ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ސަރަހައްދަކުން ކަމެވެ.

2023 ވަނަ އަހަރު ޗާޓުން ހިޔާލުވެގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ރަށުން ނިސްބަތްވާ އަތޮޅުތައް

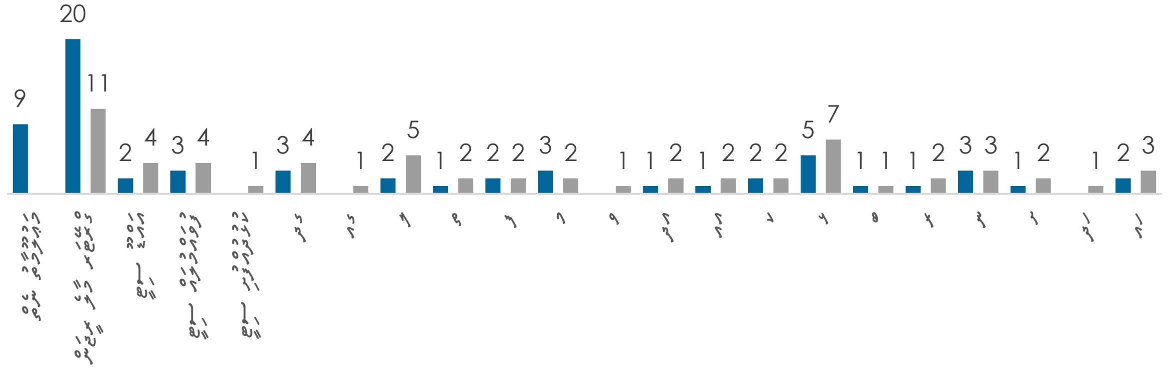

■ މުޅިން ދިރިއުޅޭ ރަށް ■ ރަށްފަހިވެފައިވާ އަތޮޅު

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން 2023 ވަނަ އަހަރު ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިން ނިސްބަތުން އަތޮޅުތަކަށް ބަލާއިރު ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަން، ސ. އައްޑޫ އަދި ށ.އަތޮޅަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިން މިހާރު ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ބަލާއިރު 33 ކުދިން ދިރިއުޅެނީ އައްޑޫ ތަކުގައެވެ. އަދި ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަންގައި 20 ކުއްޖަކު ދިރިއުޅެއެވެ. ހަމައެހެންމެ މިހާރު ދިރިއުޅޭ ތަނުގެ މައުލޫމާތު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ލިބިފައިނުވާ 09 ކުދިން ހިމެނެއެވެ.

6.6 ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލެއްކޮށްގެން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކުދިންގެ މިންވަރު

2023 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ކުރި އަދި އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ކޮށްގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އަދަދު

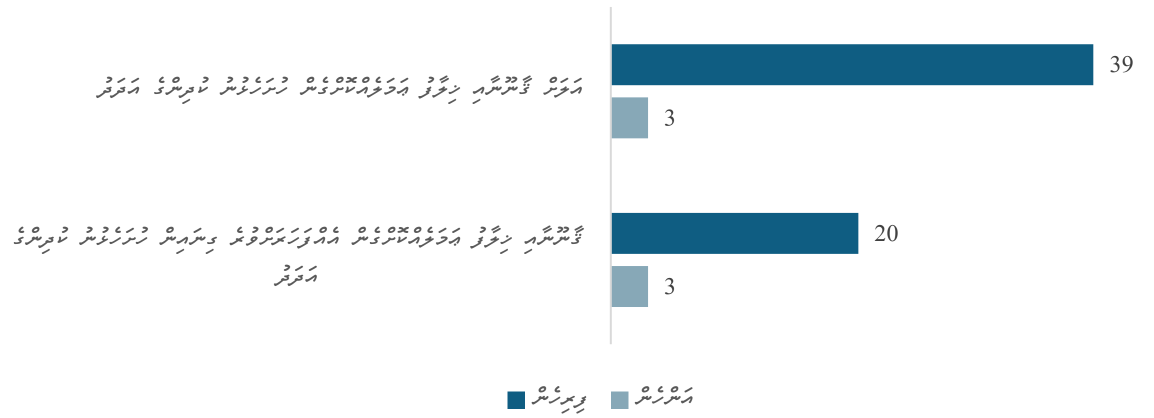

ކުރިން ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލެއްކޮށްގެން ޖުމްލަ 42 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. އަދި ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލެއްކޮށްގެން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން 23 ކުދިންގެ މައްސަލަ ވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މި 24 ކުދިންގެ ތެރެއިން 03 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ހުށަހެޅިފައިވަނީ 2023 ވަނަ އަހަރު ތެރޭގައެވެ.

2022 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކާގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިން، މަދުކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

2023-2020 އަށް އަހަރު ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ކޮށްގެން އަލުން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ތަފްސީލު

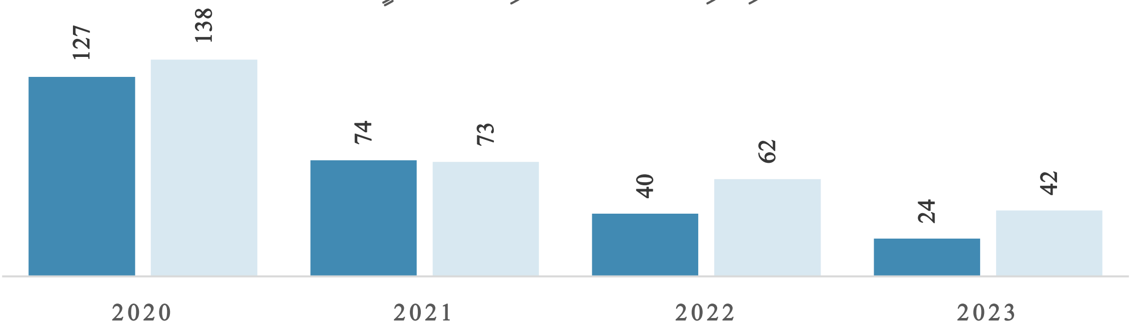

ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލެއްކޮށްގެން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އަދަދު

އަލުން ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލެއްކޮށްގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އަދަދު

6.7 އާއިލީ ޙާލަތު

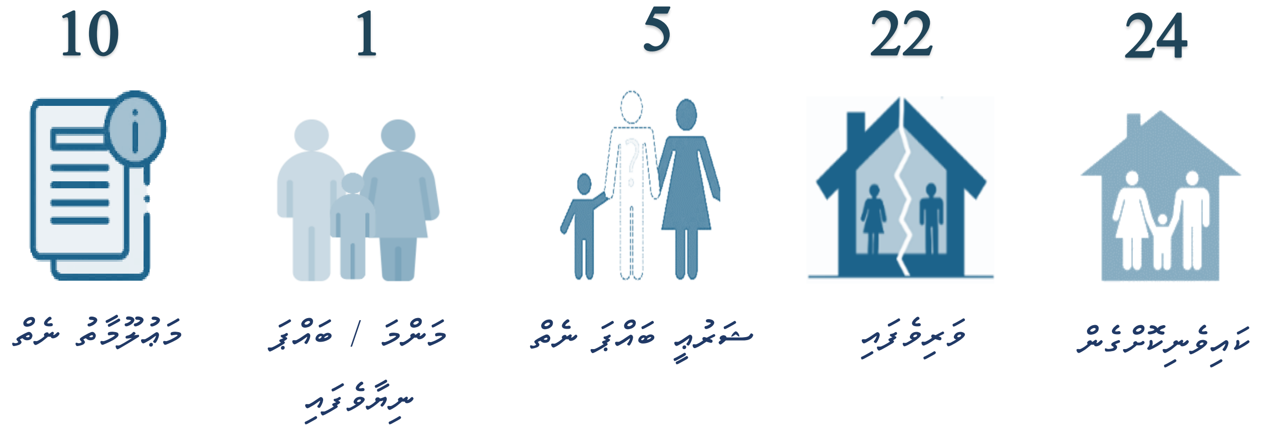

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިންގެ އާއިލީ ޙާލަތުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލާއިރު މައިންބަފައިން ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން އަދި މައިންބަފައިން ވަރިވެފައިވާ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ކުރުމުގައި ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން މި ދެ ކެޓަގަރީއިން ޖުމްލަ 46 ކުދިންގެ

މައްސަލަވަނީ 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައެވެ. ހަމައެހެންމެ ސަވުތި ބައްޕަ ހުރެ 5 ކުދިންނާއި، މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނިޔާވެފައިވާ 1 ކުދިން އަދި އާއިލީ ހާލަތާއި ގުޅޭ މައުލޫމާތު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ލިބިފައިނުވާ 10 ކުއްޖެއް ހިމެނެއެވެ.

ފާއިތުވި 14 އަހަރު ޤާނޫނާއި ހިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އާއިލީ ހާލަތު

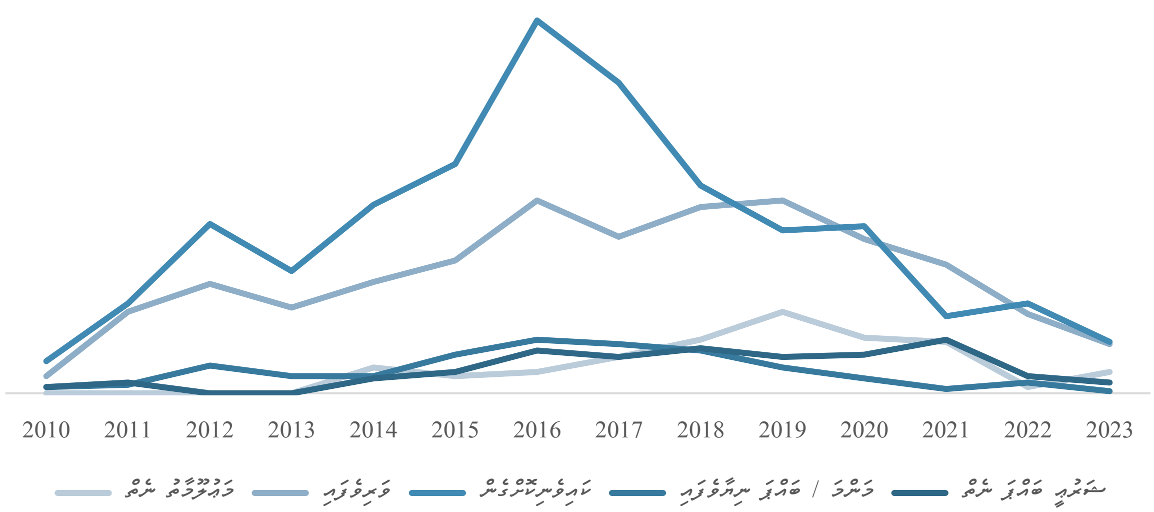

2010 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން 2018 ވަނަ އަހަރާއި ހަމައަށް ޤާނޫނާއި ހިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ގިނަ ކުދިންނަކީ މައިންބަފައިން ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން ކަމުގައިވިޔަސް 2019 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ވަރިވެފައިވާ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން ޤާނޫނާއި ހިލާފުވުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ހުށަހެޅޭ މިންވަރު އިތުރުވަމުން އަންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި 2022 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން މައިންބަފައިން ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިންގެ ޤާނޫނާއި ހިލާފުވުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ނިސްބަތުން އިތުރުވަމުންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

6.8 ތަޢުލީމީ ހާލަތު

2023 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ތަޢުލީމީ ހާލަތު

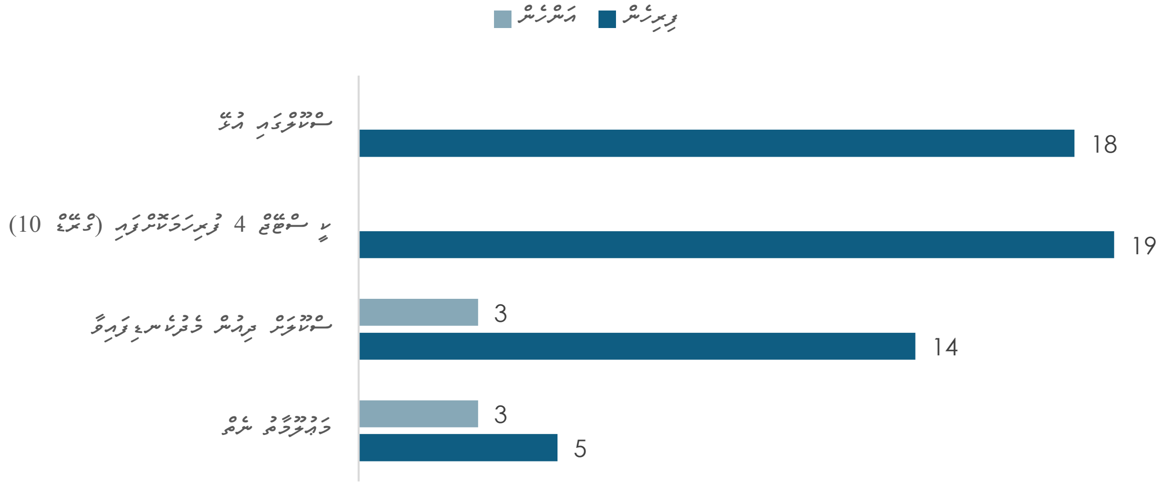

ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ތަޢުލީމީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު ސްކޫލްތަކުގައި އުޅޭ، ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލައިފާ، އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސްކޫލްތަކުގައި އުޅޭ އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. މި ދެ ކެޓަގަރީއިން ޖުމްލަ 37 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަތަކެއް ހުށަހެޅިފައެވެ. ދެވަނައަށް އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ އެކި ސަބަބުތަކާއި ހުރެ ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލައިފާ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. މިއީ 17 ކުދިންގެ މައްސަލަތައެވެ. އަދި ތަޢުލީމީ ހާލަތުގެ މައުލޫމާތު ލިބިފައިނުވާ 08 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަތައް 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައެވެ.

2023 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ތެރެއިން އެކި ސަބަބުތަކާއި ހުރެ ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލާފައިވާ ކުދިން އެންމެ ފަހުން ދިޔަ ގްރޭޑް

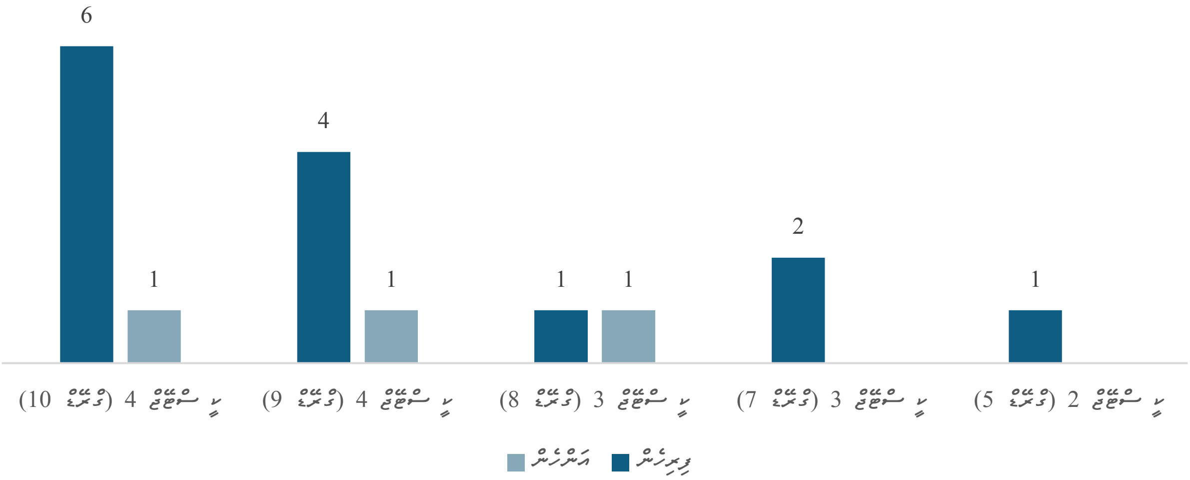

2023 ވަނަ އަހަރުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލާއިރު ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން އެކި ސަބަބުތަކާއި ހުރެ ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލާފައިވާ ކުދިން އެންމެ ފަހުން ދިޔަ ގްރޭޑްތަކަށް ބަލާއިރު ކީ ސްޓޭޖް 2 ގެ ގްރޭޑް 5، ކީ ސްޓޭޖް 3 ގެ ގްރޭޑް 7،8 އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 ގެ ގްރޭޑް 9،10 ހިމެނެއެވެ. އެންމެ ގިނައިން ކުދިން ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލާފައިވަނީ ކީ ސްޓޭޖް 4 ގެ ގްރޭޑްތަކުގައެވެ. މިގޮތުން ގްރޭޑް 9 ގައި 5 ކުއްޖެއް އަދި ގްރޭޑް 10 ގައި 7 ކުއްޖަކުވަނީ ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލާފައެވެ. އަންހެން ކުދިން ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލާފައިވަނީ ގްރޭޑް 8، 9 އަދި 10ގައި ކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. ދިރާސާގެ ކުދިން ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި އެކުދިން ނުވަތަ އާއިލާއިން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ކުއްޖާގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފު މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން ސްކޫލަށް ނުދިއުން، ކިޔެވުމަށް ޝައުޤުވެރިނުވުން، ސްކޫލަށް ދާހިތް ނުވުން، ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ ތަނުން އެހެން ތަނަކަށް ބަދަލުވުން، ކުއްޖާގެ ކަންތައް ބަލަހައްޓާނެ ޖަވާބުދާރު ބެލެނިވެރިޔަކު ނެތުން، ސްކޫލުގައި ހިރާސްމަންޓާއި އެކި ގޮތްގޮތުން ބުލީކުރުމާއި އާއިލީ ގޮތުން އަދިވެސް ކުރިން ބޭނުން ނުވުން އަދި ސްކޫލް ޔުނިފޯމް ކޯހެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލުން ހިމެނެއެވެ.

6.9 ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތު

2023 ވަނަ އަހަރު ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއަށް ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ވަޒީފާގެ ބާވަތް

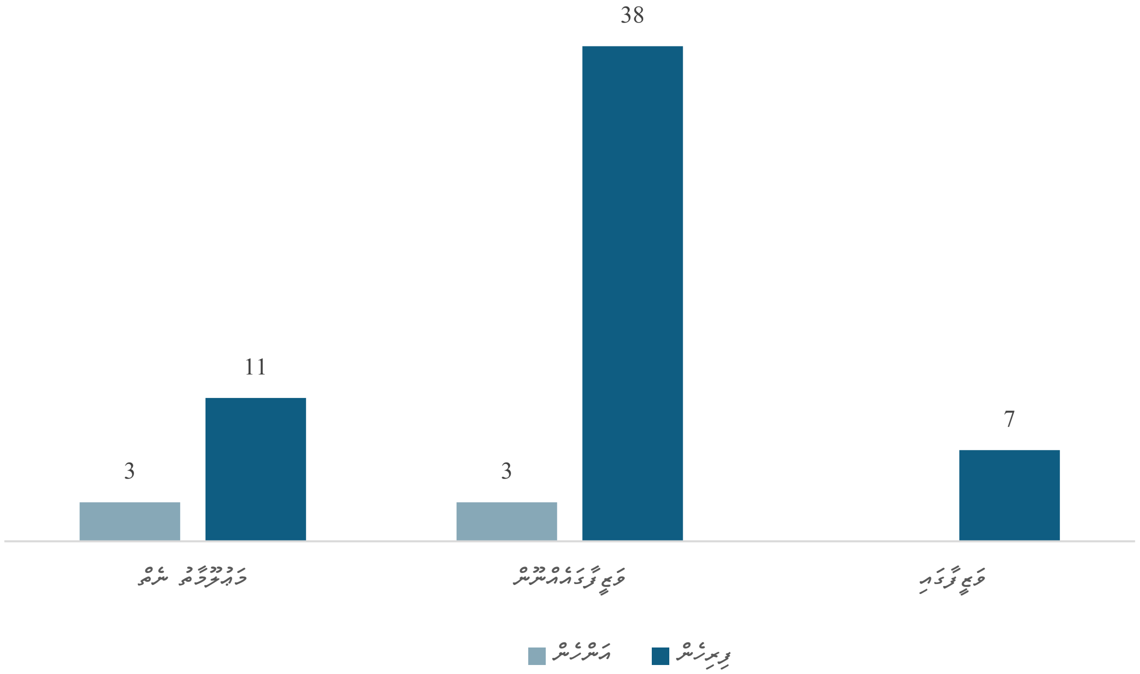

ޗާޓުން ހާމަވާގޮތުން ހުށަހެޅޭ ކުދިންގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅުނުއިރު 07 ކުއްޖެއް އާމްދަނީ ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވަޒީފާ އަދާކުރެއެވެ. މި 07 ކުދިންނަކީ ވެސް ފިރިހެން ކުދިންނެވެ. މި 07 ކުދިންގެ ތެރެއިން 02 ކުދިންނަކީ އެކި ސަބަބުތަކާއި ހުރެ ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލައިފައިވާ ކުދިންނެވެ. އަދި 05 ކުދިންނަ ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުދިންނެވެ.

6.10 ދުނިޔޭގެ ހުލާސާ

ޤާނޫނާ ހިލާފުވެގެން ފާއިތުވި އަހަރު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ހުލާސާއަށް ބަލާލާއިރު މުޅި ޖުމްލަ 81 މައްސަލަވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. މިއީ 62 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލައެވެ. މިގެ ތެރެއިން އަންހެން ކުދިންނަށް ވުރެ ފިރިހެން ކުދިން ނިސްބަތުން ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން 56 ފިރިހެން ކުދިންނާއި 06 އަންހެން ކުދިންގެ މައްސަލަ ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. ޤާނޫނާއި ހިލާފުވެގެން 2023 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިންގެ އުމުރުފުރާއަށް ބަލާއިރު ގިނައީ 16 އަހަރާއި 17 އަހަރާ ދެމެދުގެ ކުދިންނެވެ. މި ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތްތަކަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނަ އަދަދަކަށް ހުށަހެޅިފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެތީގެ އާއި މައްސަލަތައް، މާރާމާރީއާއި ގުޅުންހުރި މައްސަލަތައް އަދި ބަދު އަޚްލާޤީ އާއި މައްސަލަތަކެވެ. މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ސަރަޙައްދުތަކަށް ބަލާލާއިރު 13 އަތޮޅު އަދި 03 ސިޓީއިން ޖުމްލަ 36 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަން އިން 45 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. 2023 ވަނަ އަހަރު އަލަށް ޤާނޫނާ ހިލާފު ޢަމަލެއް ކޮށްގެން ޖުމްލަ 42 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. އަދި ޤާނޫނާ ހިލާފު ޢަމަލެއްކޮށްގެން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން 23 ކުދިންގެ މައްސަލަ ވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. ޤާނޫނާ ހިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިންގެ އާއިލީ ޙާލަތުގެ ތަފްސީލުތަކަށް ބަލާއިރު މައިންބަފައިން ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން ޤާނޫނާއި ހިލާފު ޢަމަލުތައް ކުރުމުގައި ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ޤާނޫނާއި ހިލާފުވެގެން ހުށަހެޅުނުގެ ކުދިންގެ ތަޢުލީމީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސްކޫލްގައި އުޅޭ އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. ޤާނޫނާ ހިލާފުވެގެން ހުށަހެޅޭ ކުދިންގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅުނުއިރު 07 ކުއްޖެއް އާމްދަނީ ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވަޒީފާ އަދާކުރެއެވެ.

7. ޔުނިޓް 03

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މިވަގުތު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތަފްސީލް

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މިހާރު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތެރޭގައި، ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައިރު ހުށަހެޅުނު ކުދިން ހިމެނެއެވެ. އަދި ޑިޕާޓްމަންޓަކަށް ބަދަލުވުމަށްފަހު ހުށަހެޅުނު ކުދިން ހިމެނެއެވެ. އެގޮތުން މިހާރު ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގައި މިޑިޕާޓްމަންޓުން ދަނީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމުންނެވެ.

7.1 ފާއިތުވި އަހަރުތަކުގައި ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން މިވަގުތު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތަފްސީލް

7.1.1 އަދަދު

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މިވަގުތު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ތަފްސީލް

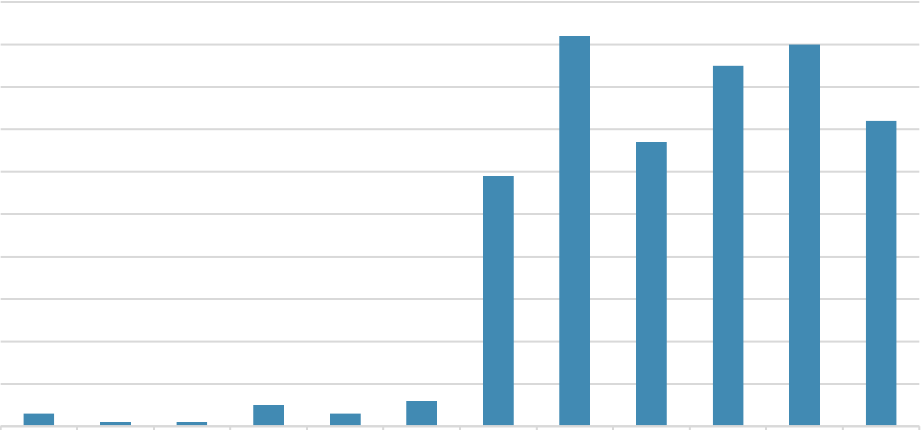

	2011	2012	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު	3	1	1	5	3	6	59	92	67	85	90	72

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މިހާރު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން ފާއިތުވި އަހަރުތަކުގައި ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ޖުމްލަ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދަކީ 484 މައްސަލައެވެ. މީގެ 265 ކުދިންނެވެ. މީގެ ތެރޭގައި 2011 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން 2023 ވަނަ އަހަރާއި ހަމައަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަ ހިމެނެއެވެ.

7.1.2 މައްސަލަ ހުށަހެޅުނުއިރުގެ އުމުރުފުރާ

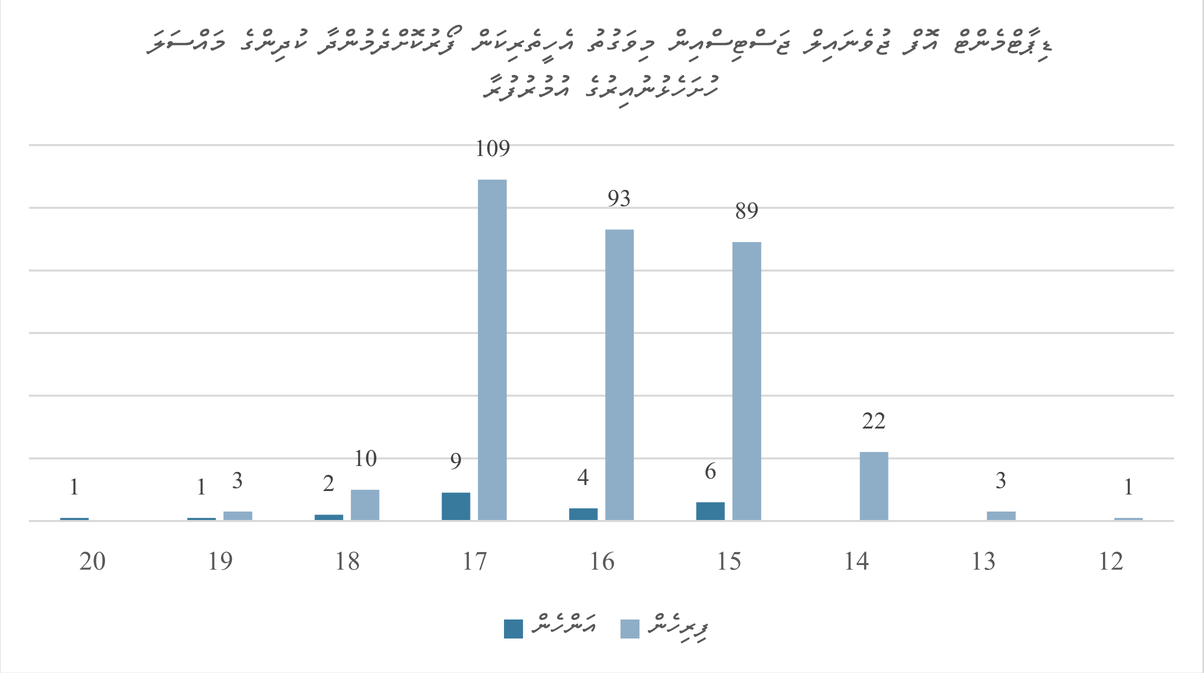

މިވަގުތު ޑިޕާޓްމަންޓުން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން، މައްސަލަ ހުށަހެޅުނުއިރުގެ އުމުރުފުރާއަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައީ އުމުރުން 17 އަހަރުގައި ހުށަހެޅުނު ކުދިންނެވެ. އެގޮތުން އެއީ ޖުމްލަ 118 ކުދިންނެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު އެންމެ ހަގު އުމުރެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްލެވިފައިވަނީ 12 އަހަރެވެ. އަދި އެންމެ ދޮށީ އުމުރަކަށް 20 އަހަރެވެ. އެންމެ ގިނައިން މިވަގުތު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވަނީ އެކުދިންގެ އުމުރުން 15 އަހަރާއި 17 އަހަރުގެ ދުވަސްވަރުގައެވެ. އަދި 88 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ އެއްފަހަރަށް ވުރެ ގިނައިން އެކި އުމުރުފުރާގައިވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ.

7.1.3 ޖިންސް

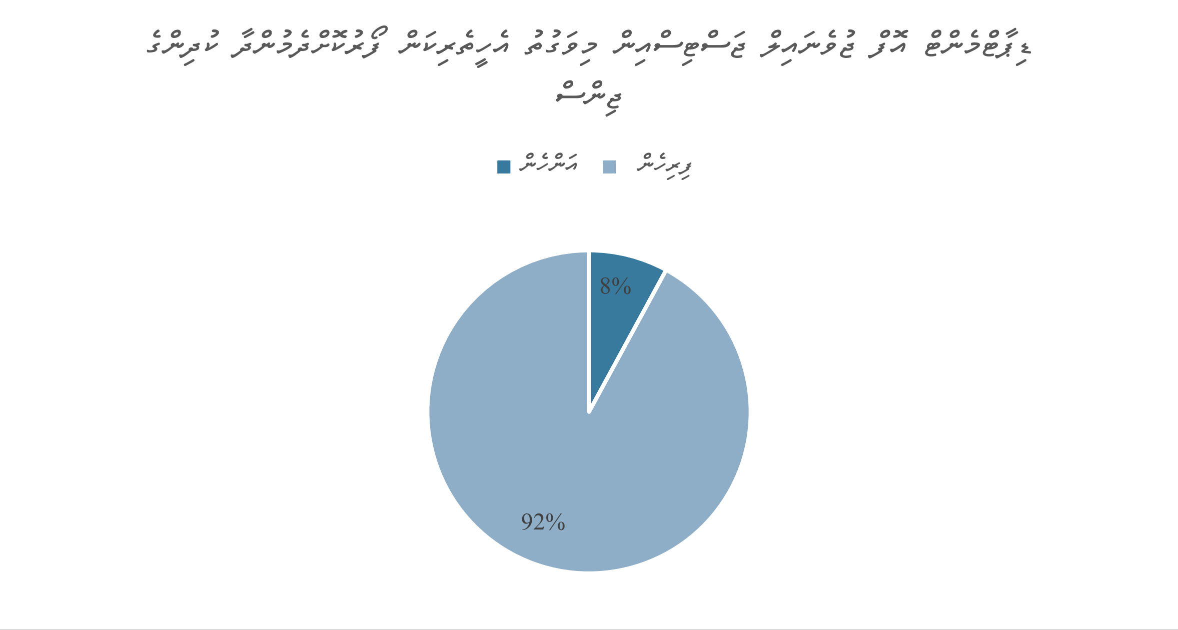

ޑިޕާޓްމަންޓް އިން މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލާއިރު، އަންހެން ކުދިންނަށް ވުރެ ފިރިހެން ކުދިން ނިސްބަތުން ގިނަކަން ފާހަގަކޮށްލެވެއެވެ. އަންހެން ކުދިންގެ 21 ކުދިންނާއެކު މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާއިރު 244 ފިރިހެން ކުދިންނާއެކު ޑިޕާޓްމަންޓްއިން އަންނަނީ މަސައްކަތް ކުރަމުންނެވެ.

7.1.4 މަސައްކަތުގެ ބާވަތް

ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މިހާރު މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ މަސައްކަތުގެ ބާވަތައް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެއްޗާއި ގުޅޭ މަސައްކަތެވެ. މިގޮތުން މަސްތުވާތަކެއްޗާއި ގުޅޭ މަސައްކަތަށް ހިމެނޭ ޖުމްލަ 156 މަސައްކަތްވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. ދެވަނައަށް އެންމެ ގިނައިން މަސައްކަތް ހުށަހެޅިފައިވަނީ ވައްކަން އަދި މާރާމާރީގެ މަސައްކަތްތަކެވެ. އޭގެ 42 މަސައްކަތެވެ. ހަމައެއާއެކު ޖެހުން އަދި މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުމުގެ މަސައްކަތްތަކަށްވުރެ ހުށަހެޅިފައިވާ މިންވަރު ގިނަކަން ފާހަގަކޮށްލެވެއެވެ.

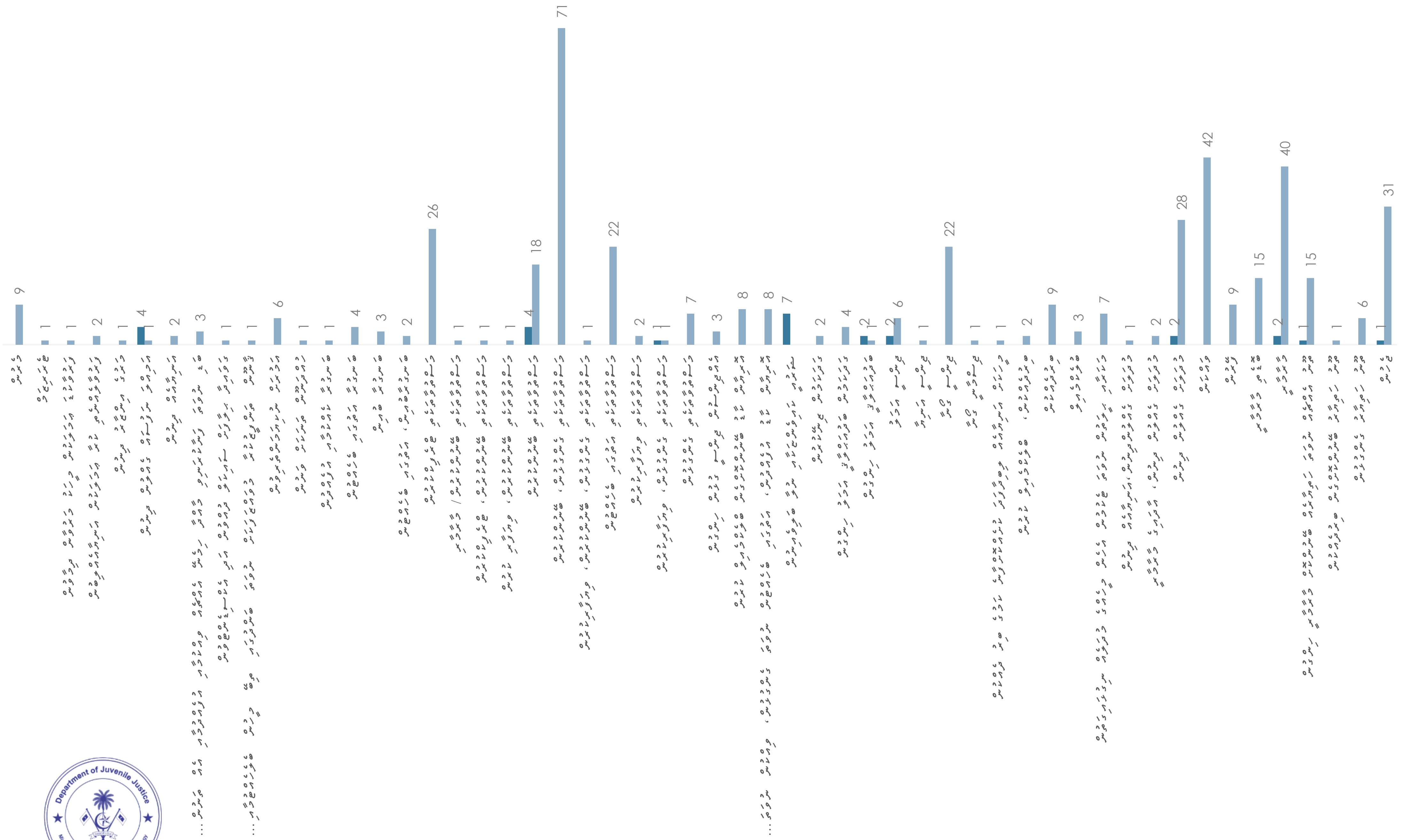
9
1
1
2
1
4
1
2
3
1
1
6
1
1
4
3
2
26
1
1
1
4
18
71
1
22
2
1
1
7
3
8
8
7
2
4
2
1
2
6
1
22
1
1
2
9
3
7
1
2
2
28
42
9
15
2
40
1
15
1
6
1
31

7.1.5 މައްސަލަތައް ހިނގާ ސަރަހައްދުތައް

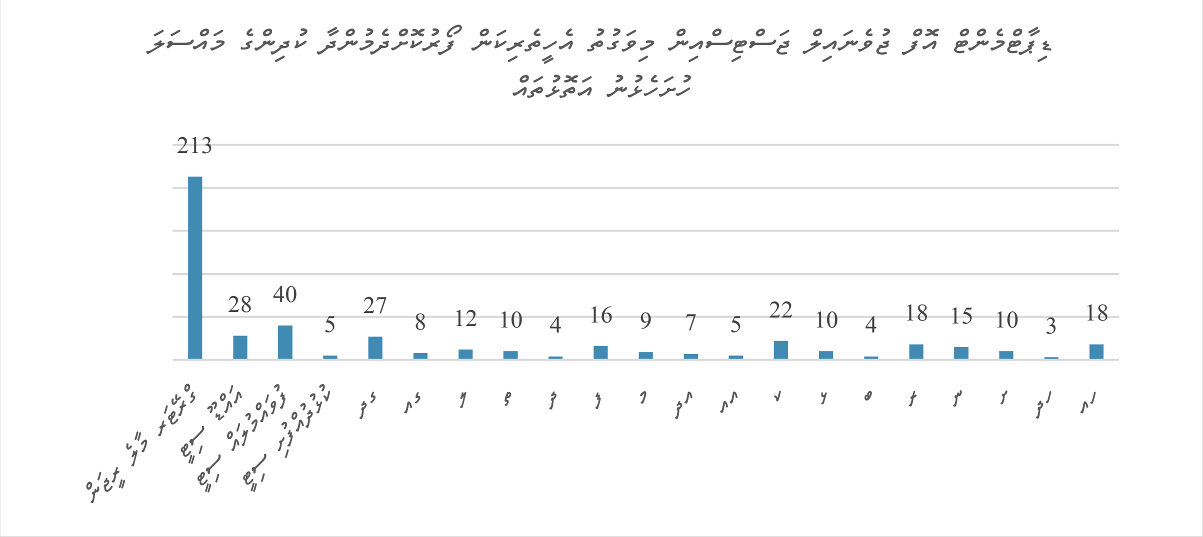

ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުންގެންދާ ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ސަރަހައްދުތަކަށް ބަލާއިރު 17 އަތޮޅު އަދި 03 ސިޓީއިން 271 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ގިނަބަޔަކު މާލެ ރިޖަންއިން 213 މައްސަލަވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.

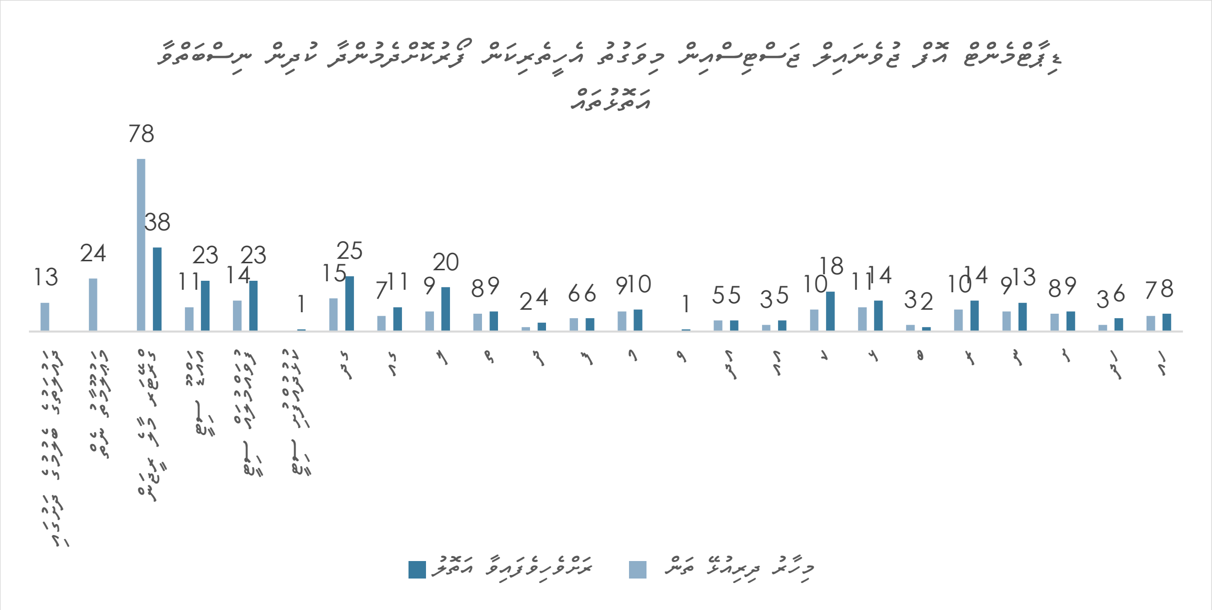

ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުންގެންދާ ކުދިން މިހާރު ދިރިއުޅޭ އެޑްރެހަށް ބަލާއިރު، 150 ކުދިންނަކީ އެކިއެކި އަތޮޅުތަކުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ އަދި 78 ކުދިންނަކީ ގިނަބަޔަކު މާލެ ރިޖަންގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ކުދިންނެވެ. އަދި 13 ކުދިންނަކީ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ތިބި ކުދިންނެވެ. މިހާރު ދިރިއުޅޭ ތަނުގެ މައުލޫމާތު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ލިބިފައިނުވާ 24 ކުދިން ހިމެނެއެވެ.

7.1.6 ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލެއް އަލުން އަދި އެއްފަހަރަށް ވުރެ ގިނައިން ކޮށްގެން ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅުން ކުދިންގެ ތެރެއިން މިވަގުތު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވުނު ކުދިންގެ މިންވަރު

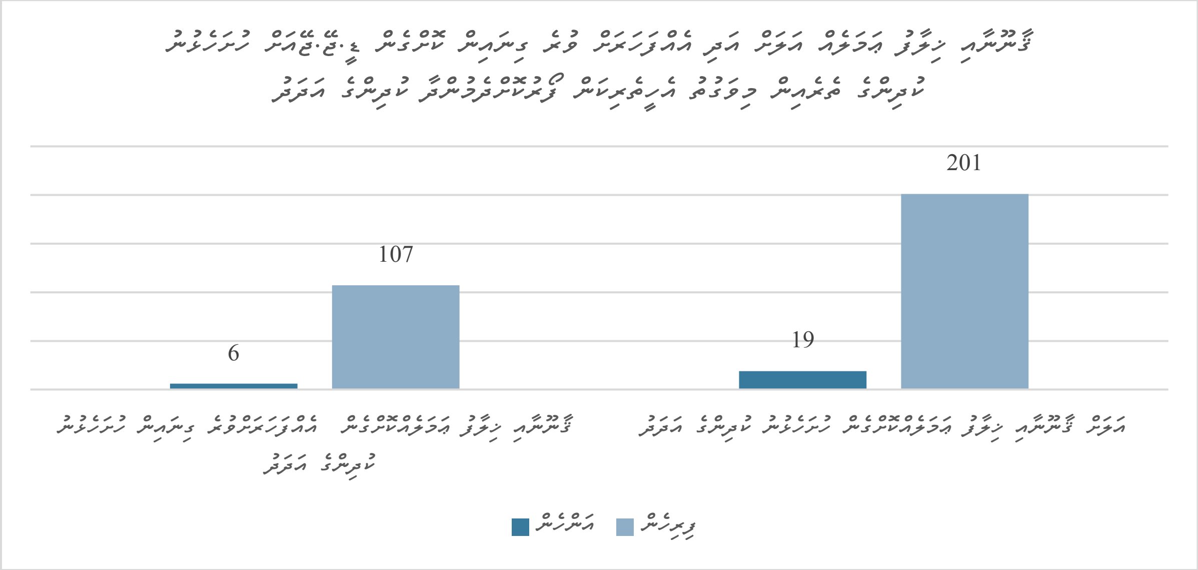

މިހާރު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވުނު ކުދިންގެ ތެރެއިން އަލުން ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ކޮށްގެން ޖުމުލަ 220 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުނެވެ. އަދި ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ޢަމަލެއްކޮށްގެން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން 113 ކުދިންގެ މައްސަލަ ވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މި 113 ކުދިންގެ ތެރެއިން 68 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ހުށަހެޅިފައިވަނީ 2011 އިން 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައެވެ.

7.1.7 އާއިލީ ހާލަތު

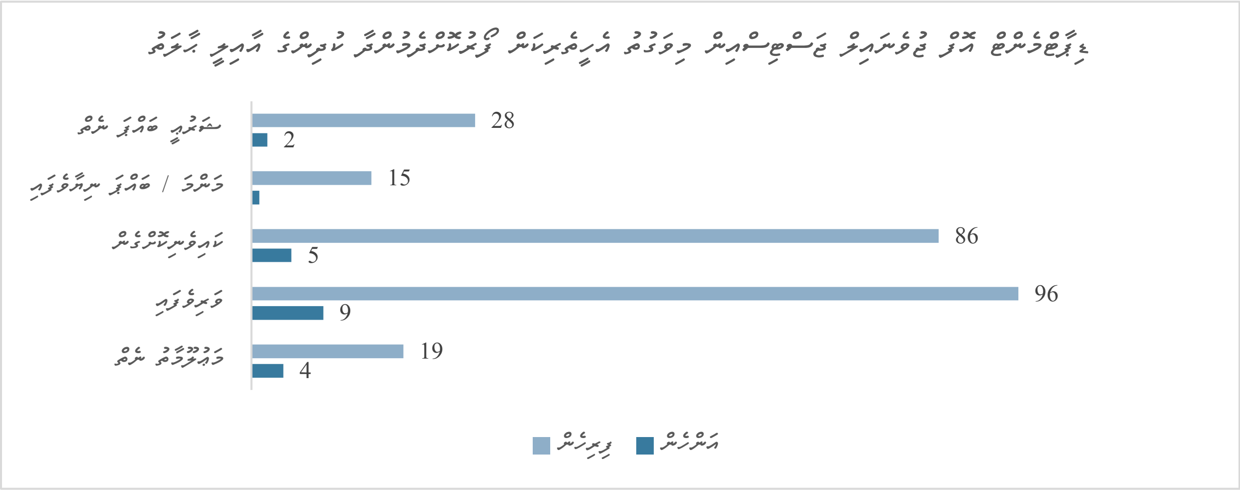

ޑިޕާޓްމަންޓުން މަސައްކަތްކޮށްދެވުނު ކުދިންގެ އާއިލީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު، ފޯރުކޮށްދެވުނު ގިނަ ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ ކައިވެނި ރޫޅިފައިވާ އާއިލާތަކަކަށެވެ. އެގޮތުން ޖުމްލަ 105 ކުދިން މި ކެޓަގަރީގައި ހިމެނެއެވެ. 91 ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ މައިންބަފައިން ކައިވެނިނުކުރެވިގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަކަށެވެ. ޝަރުޢީ ބައްޕައެއް ނެތް 30 ކުދިންނަށް ފޯރުކޮށްދެވިފައިވެއެވެ. އަދި 16 ކުދިންގެ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނިޔާވެފައިވާ ކަމަށް ފޯރުކޮށްދެވިއެވެ. އަދި އާއިލީ ހާލަތުގެ މައުލޫމާތު ލިބިފައި ނުވާ 23 ކުދިން ހިމެނެއެވެ.

7.1.8 ތަޢުލީމީ ހާލަތު

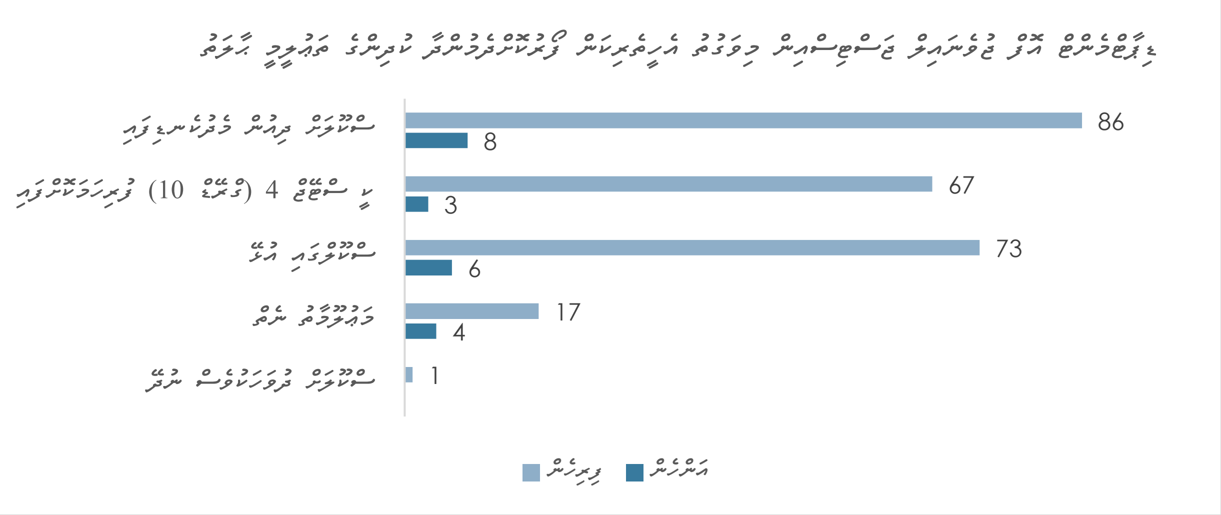

ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން ސްކޫލުގައި އުޅޭ، ސްކޫލަށް ދިޔުން މެދުކަނޑާލާފައިވާ، އަދި ކީ ސްޓޭޖް 04 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ އަދި ސްކޫލަށް ދުވަހަކުވެސް ނުދާ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ގިނައިން މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންނަކީ ތަޢުލީމު ސަރަހައްދާ ހުރި ސްކޫލަށް ދިޔުން މެދުކަނޑާލާފައިވާ ކުދިންނެވެ. އެއީ 94 ކުދިންނެވެ. ސްކޫލްގައި އުޅޭ 79 ކުދިން އަދި ކީ ސްޓޭޖް 04 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަ ކޮށްފައިވާ 70 ކުދިން ހިމެނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ ދުވަހަކުވެސް ސްކޫލަށް ނުދާ 01 ކުއްޖެއް އަދި ތަޢުލީމީ ހާލަތުގެ މައުލޫމާތު ލިބިފައިނުވާ 21 ކުއްޖަކާހަމައަށް މިހާރު އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެނީ މަސައްކަތްކުރަމުންނެވެ.

7.1.9 ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތު

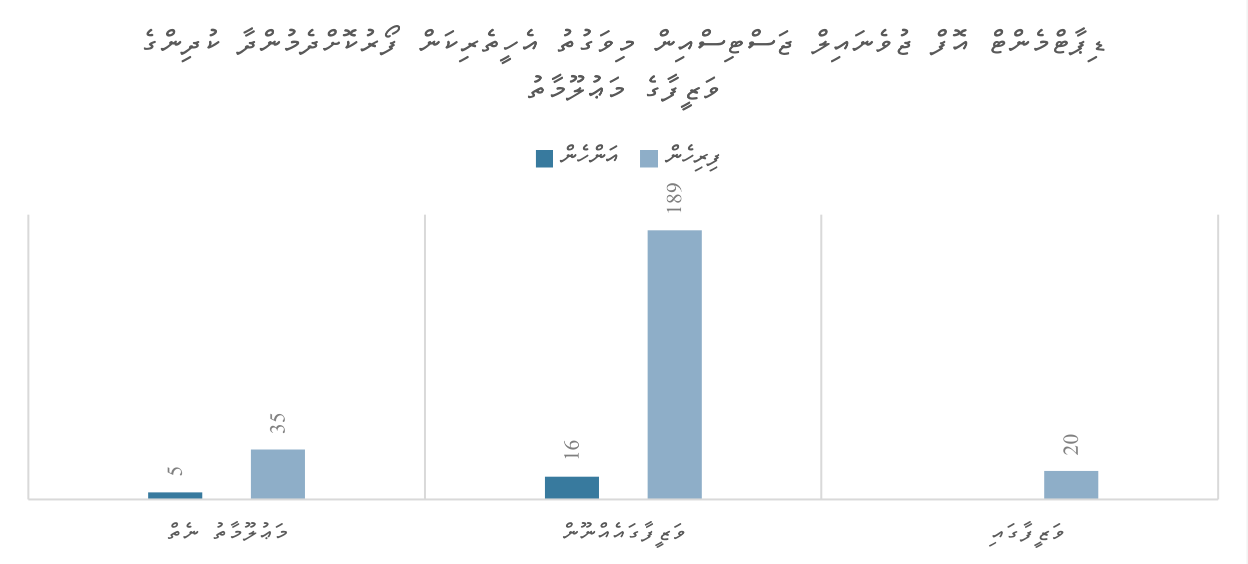

ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މިހާތަށް މަސައްކަތްކޮށްދެވުނު ކުދިންގެ ވަޒީފާގެ މައުލޫމާތުގެ ތަފާސް ހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު ބޮޑުސާ ހިސާބު އިތުރު 20 ކުދިން އާއްމުކޮށް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވަޒީފާއެއް އަދާކުރެއެވެ.

7.2 ޓްރޭނިން ހިލާފު އަމަލުތަކަކަށް ހުކުމްކުރެވޭ ފުރުސަތު އެއް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި މަސައްކަތްތަކުގެ ބެލުމުން މިފަދަ މަސައްކަތްކޮށްދެވުނު ކުދިންގެ ތަފްސީލު

7.2.1 އަދަދު

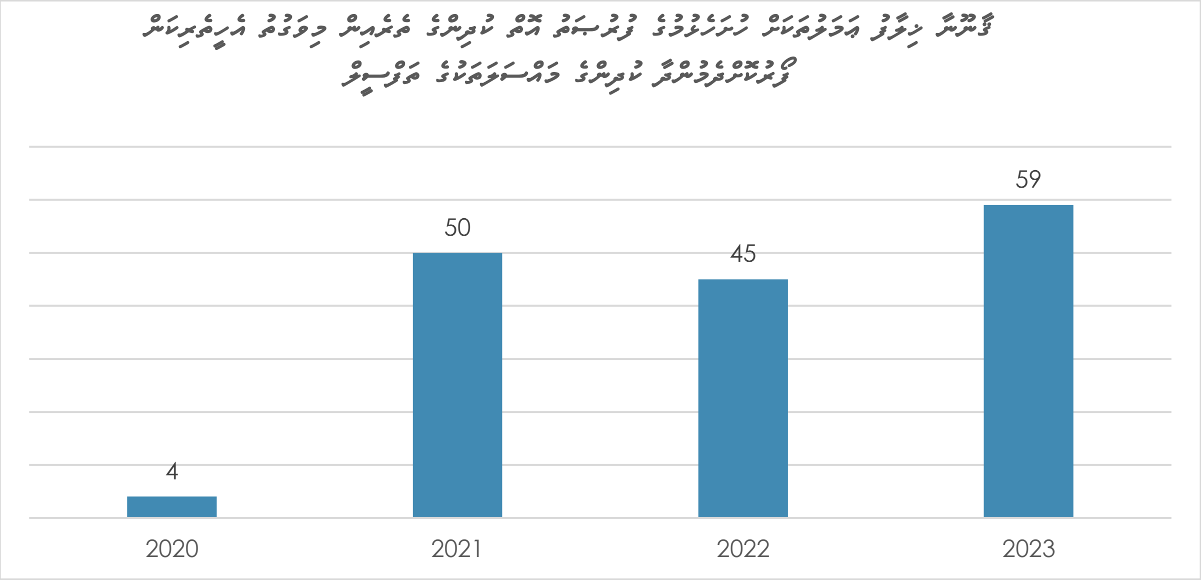

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މިހާތަށް އެޑިއުކޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކާ ކުދިންގެ ބެލުމުން ޓްރޭނިން ހިލާފު އަމަލުތަކަކަށް ހުކުމްކުރެވޭ ފުރުސަތު އެއް ކުދިންގެ ޖުމްލަ މަސައްކަތްތަކުގެ އަދަދަކީ 158 މަސައްކަތެވެ. މިއީ 133 ކުދިންނާއި ގުޅޭ މަސައްކަތްތަކެވެ.

7.2.2 މައްސަލަ ހުށަހެޅުނުއިރުގެ އުމުރުފުރާ

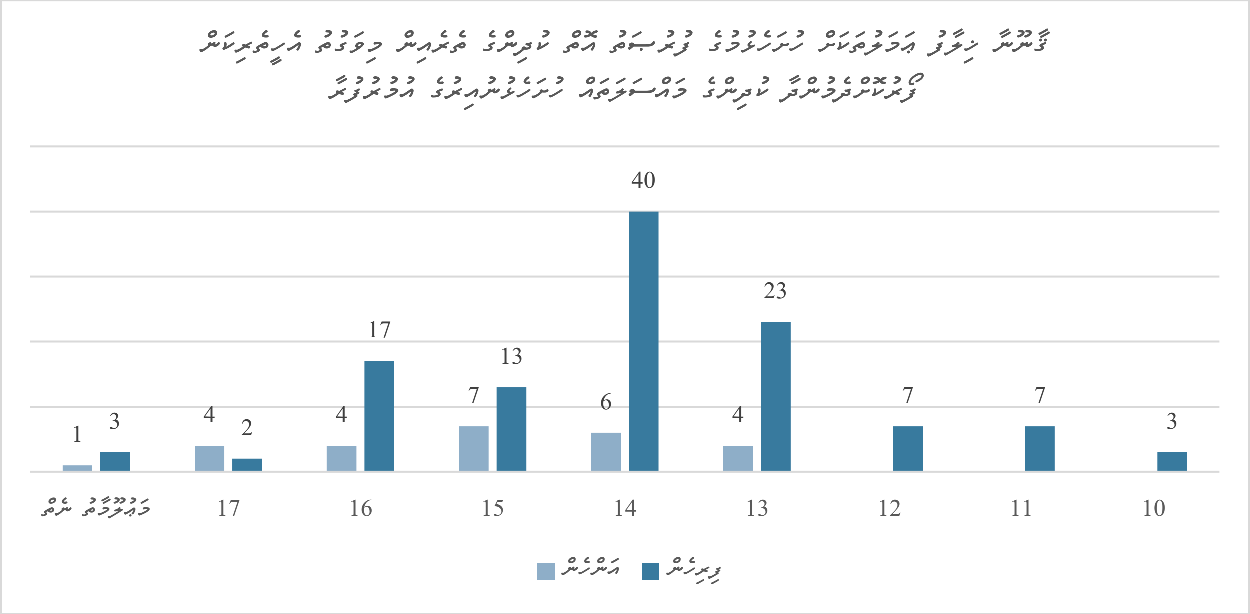

މިވަގުތު ޑިޕާޓްމަންޓުން މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން، ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުނުއިރުގެ އުމުރުފުރާއަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައީ އުމުރުން 14 އަހަރުގެ ކުދިންނެވެ. އެއީ ޖުމްލަ 46 ކުދިންނެވެ. އަދި މަސައްކަތް ކުރެވިމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން އެންމެ ކުޑަ އުމުރެއްގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ 10 އަހަރެވެ. އަދި އެންމެ ބޮޑު އުމުރަކަށް 17 އަހަރެވެ. އެންމެ ގިނައިން މިވަގުތު އިރުޝާދުކަން ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުދިން ހިމެނެނީ 13 އަހަރާއި 16 އަހަރާއި ދެމެދުގެ އުމުރުފުރާގައެވެ. އަދި 08 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ އެއްފަހަރަށް ވުރެ ގިނައިން އެކި އުމުރުފުރާގައިވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ.

7.2.3 ޖިންސު

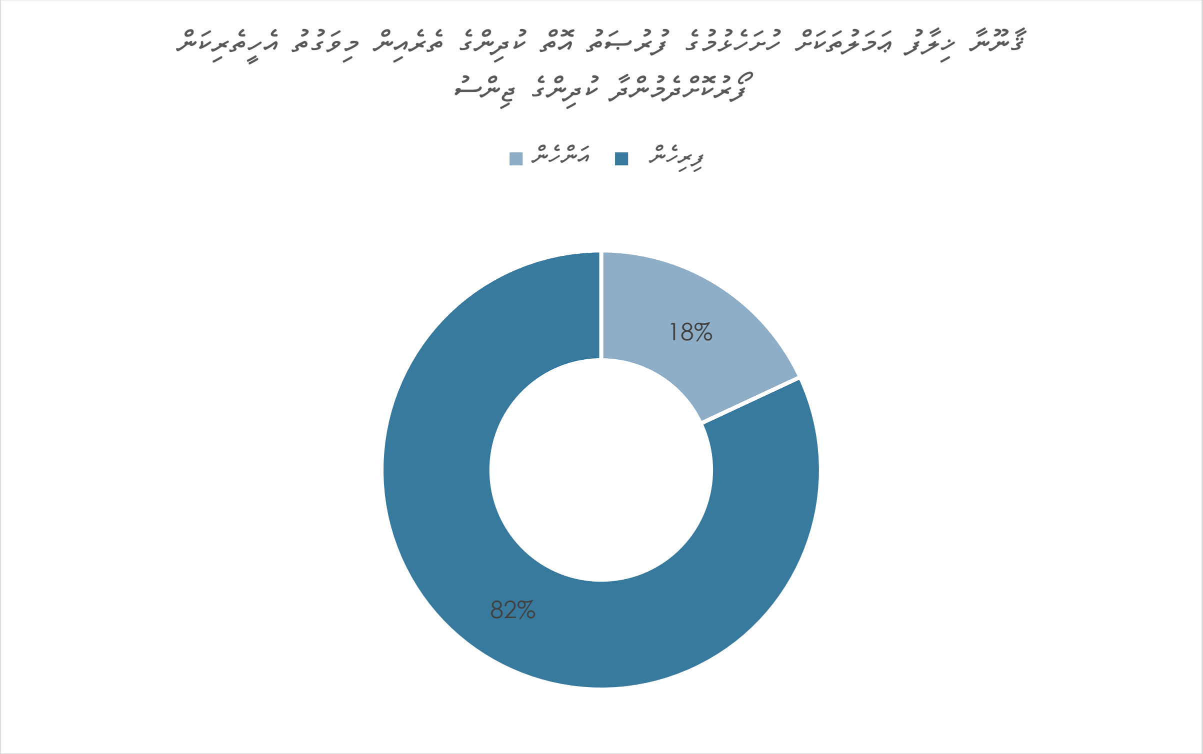

މިވަގުތު ޑިޕާޓްމަންޓްއިން އެޓްރިސްކަން ފޮލޯއަޕްކުރަމުންދާ މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން،ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ތަފާސްހިސާބުތަކުން ބަލާއިރު އަންހެން ކުދިންނަށް ވުރެ ފިރިހެން ކުދިން ނިސްބަތުން ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިއީ 24 އަންހެން ކުދިންނާއި 109 ފިރިހެން ކުދިންނެވެ.

7.2.4 މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތް

މިވަގުތު ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން،ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތައް ބަލާއިރު ބޮޑު ގިނަ ބާވަތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް، ވައްކަން، މާރާމާރީ، މަސްތުވާތަކެތީގެ މައްސަލަ އުޅި މައްސަލަތައް އަދި ބަދުއަޚްލާޤީ މައްސަލަ އުޅި މައްސަލަތައް ހިމެނެއެވެ.

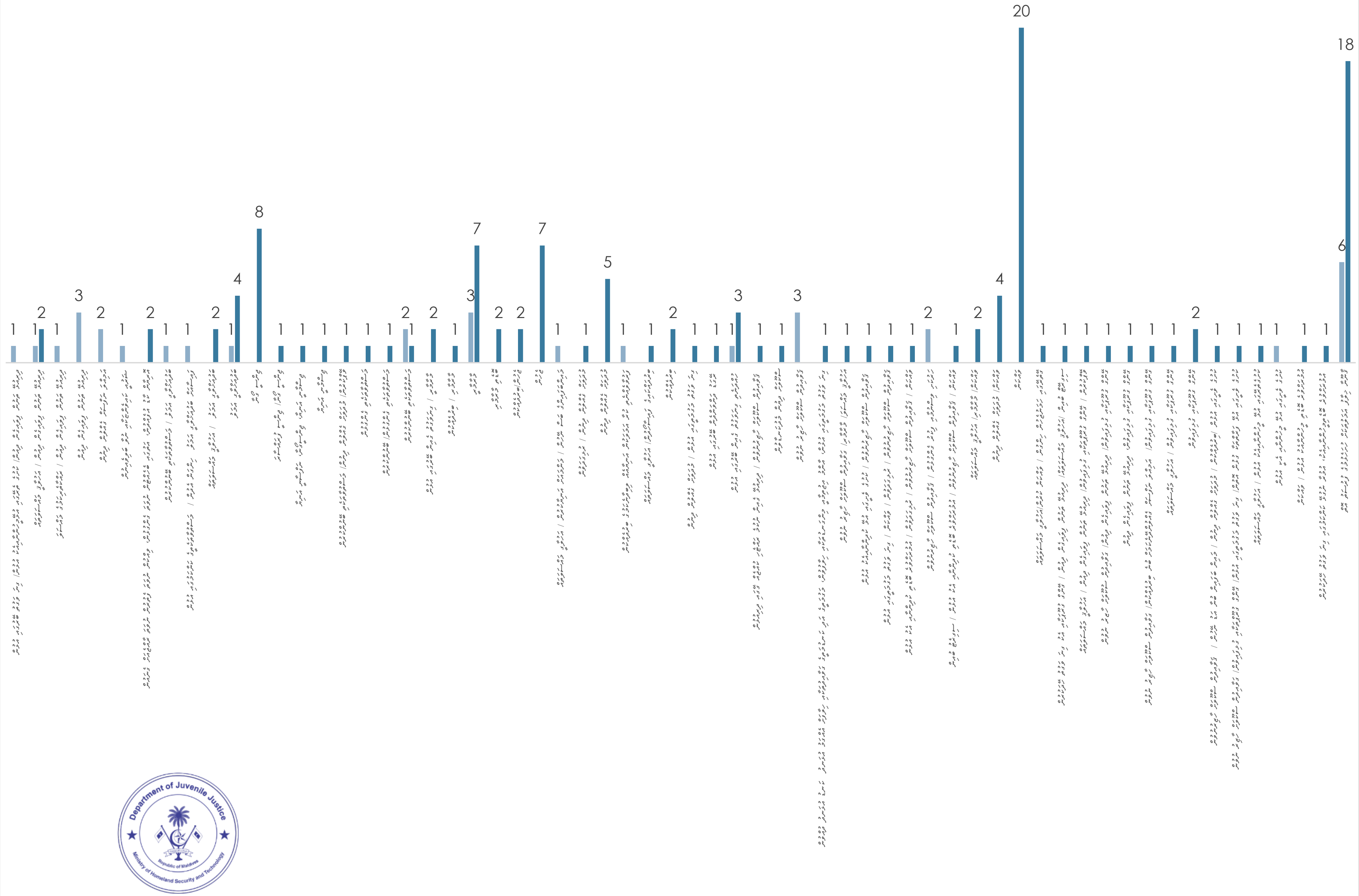
1
1
2
1
3
2
1
2
1
1
2
1
4
8
1
1
1
1
1
1
2
1
2
1
3
7
2
2
7
1
1
5
1
1
2
1
1
1
3
1
1
3
1
1
1
1
1
2
1
2
4
20
1
1
1
1
1
1
1
2
1
1
1
1
1
1
6
18
Department of Juvenile Justice
Republic of Maldives
Ministry of Homeland Security and Technology

7.2.5 މައްސަލަތައް ހިނގާ ސަރަހައްދުތައް

ޑައިވަރޝަން ހިޔާލު ޢަމަލުތަކަށް ހަރަކާތްތަކުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ދިރިއުޅޭ މިހާރު ރަށްވެހިވެފައިވާ
ފުރުޞަތުދެވުނު ކުދިން ނިސްބަތްވާ އަތޮޅުތައް

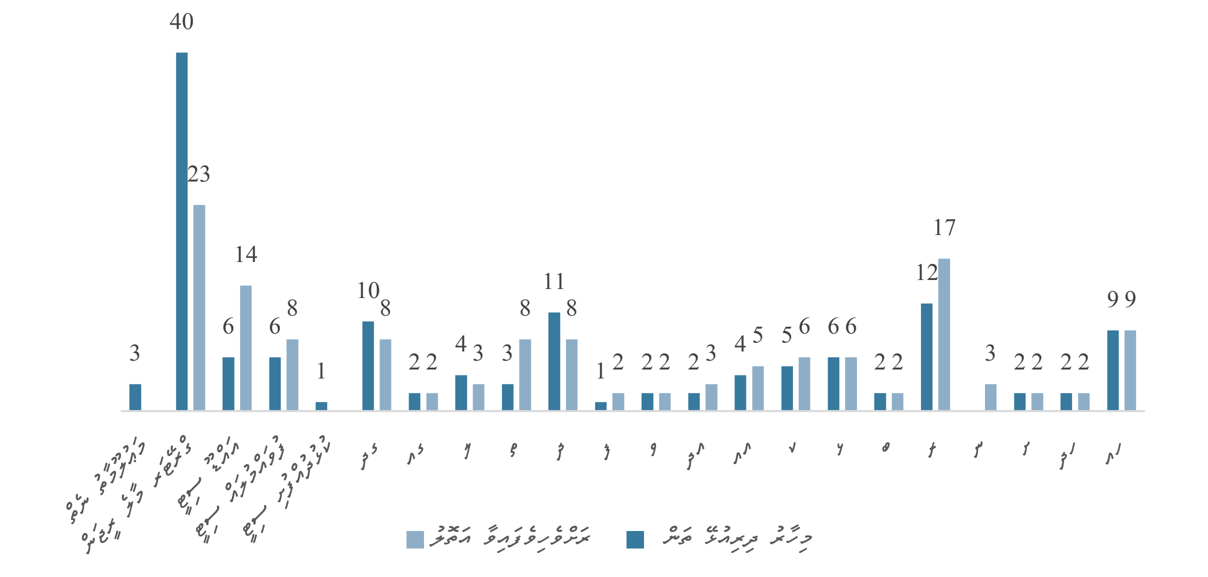

މިފަހަރު ޑިޕާޓްމަންޓްއިން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން،ޑައިވަރޝަން ހިޔާލު ޢަމަލުތަކަށް ހަރަކާތްތަކުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިން މިހާރު ދިރިއުޅޭ އެރަށްރަށް ބަލާއިރު، 90 ކުދިންނަކީ އެކިއެކި އަތޮޅުތަކުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ އަދި 40 ކުދިންނަކީ ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަންގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ކުދިންނެވެ. އަދި މިހާރު ދިރިއުޅޭ ތަނުގެ މަޢުލޫމާތު ޑިޕާޓްމަންޓަށް ލިބިފައިނުވާ 03 ކުއްޖެއް ހިމެނެއެވެ.

ޑައިވަރޝަން ހިޔާލު ޢަމަލުތަކަށް ހަރަކާތްތަކުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ދިރިއުޅޭ މިހާރު ރަށްވެހިވެފައިވާ
ފުރުޞަތުދެވުނު ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު އަތޮޅުތައް

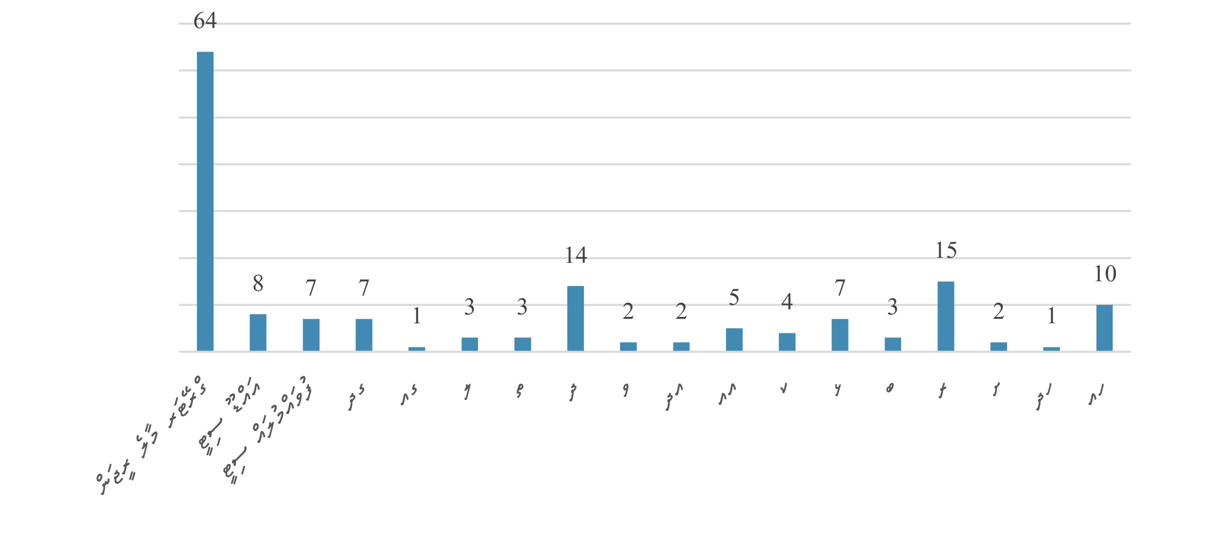

މިވަގުތު ޑިޕާޓްމަންޓުން މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން،ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ސަރަހައްދުތަކަށް ބަލާއިރު ގިނައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވަނީ އަތޮޅު ތެރެއިންނެވެ. މިގޮތުން 94 މައްސަލައަކީ އަތޮޅުތެރެއިން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކެވެ. އަދި 64 މައްސަލައަކީ ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަން އިން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކެވެ.

7.2.6 ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ތެރެއިން އަލަށް އަދި އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ ތެރެއިން މިވަގުތު ޑައިވަރޝަން ޕްރޮގްރާމުގައިވާ ކުދިންގެ އަދަދު

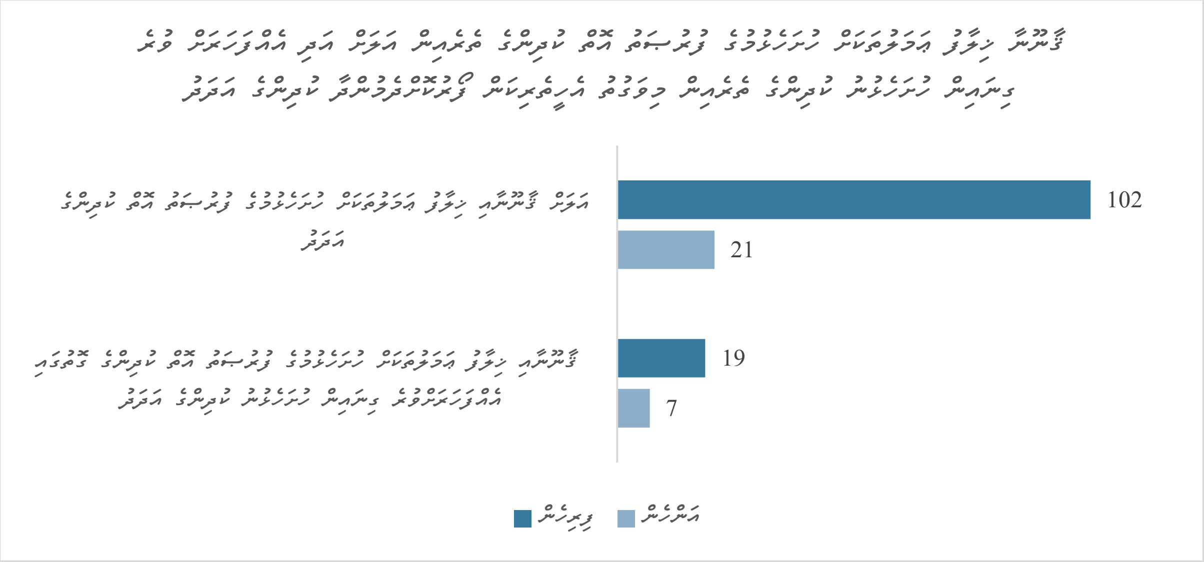

މިވަގުތު ޑިޕާޓްމަންޓުން ޑައިވަރޝަން ޕްރޮގްރާމުގެ މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން،ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ތެރެއިން ގިނައީ އަލަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅުނު ކުދިންނެވެ. މިއީ 123 ކުދިންނެވެ. އަދި އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި 26 ކުދިންވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މި 26 ކުދިންގެ ތެރެއިން 16 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ހުށަހެޅިފައިވަނީ 2020 އިން 2022 ވަނަ އަހަރު ތެރޭގައެވެ.

7.2.7 އާއިލީ ހާލަތު

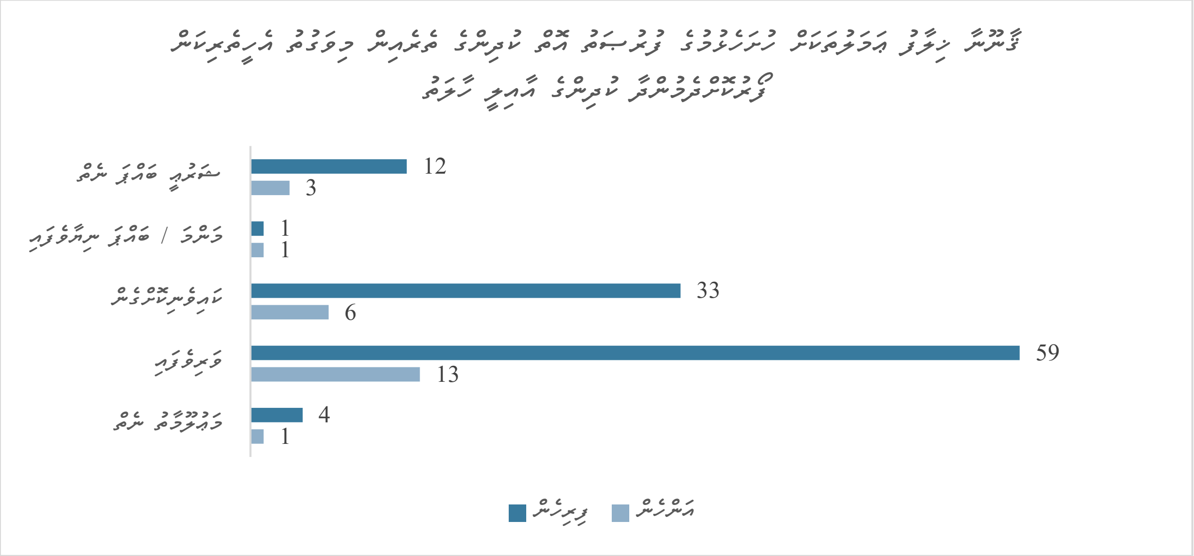

މިވަގުތު ޑިޕާޓްމަންޓުއިން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން،ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ އާއިލީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު، ފާހަގަކުރެވޭ ގިނަ ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ ކައިވެނި ރޫޅިފައިވާ އާއިލާތަކަށެވެ. މިއީ ޖުމްލަ 72 ކުދިންނެވެ. 39 ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ މައިންބަފައިން ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ އާއިލާތަކަށެވެ. ޝަރުޢީ ބައްޕައެއް ނެތް 15 ކުދިން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. 2 ކުދިން މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނިޔާވެފައިވާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އާއިލީ ހާލަތުގެ މައުލޫމާތު ލިބިފައި ނުވާ 5 ކުދިން ހިމެނެއެވެ.

7.2.8 ތަޢުލީމީ ހާލަތު

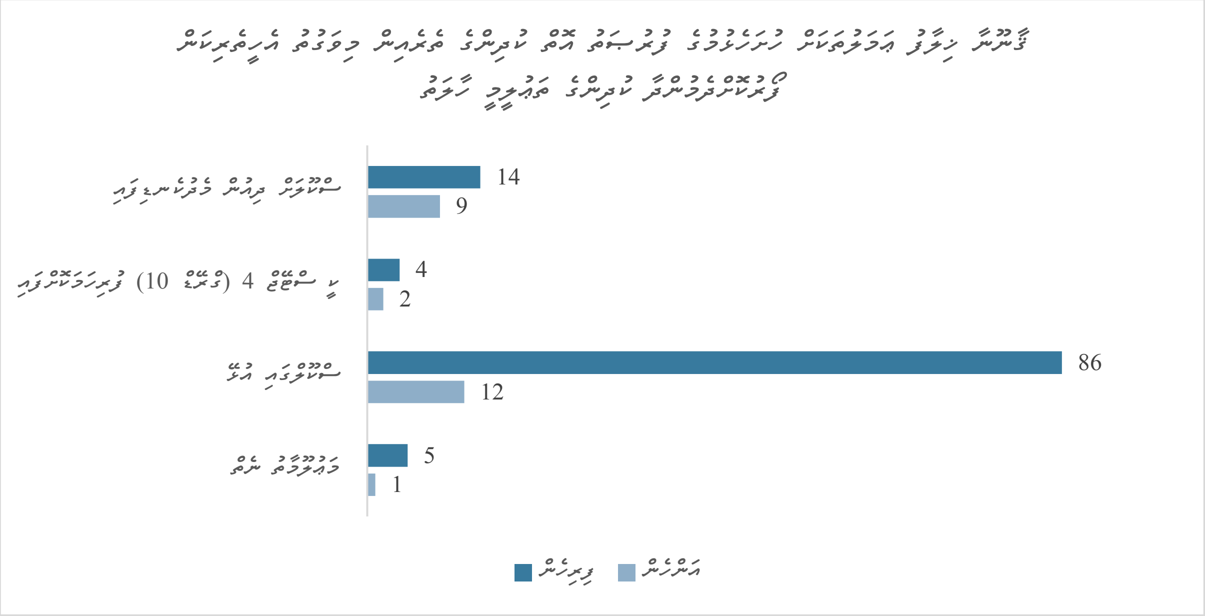

ޑިޕާޓްމަންޓުން މިވަގުތު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން، ޕޮލިހުން ހިޔާލު އަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ސްކޫލްގައި އުޅޭ، ސްކޫލަށް ދިއުން ހުއްޓާލެފައިވާ، އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް ވަނީ ހުށަހެޅިފައެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސްކޫލްގައި އުޅޭ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. އެއީ 98 ކުދިންނެވެ. ދެވަނައަށް ބޮޑުއިރު އެންމެ ގިނައީ އެކި ސަބަބުތަކާއި ހުރެ ސްކޫލަށް ދިއުން ހުއްޓާލެފައިވާ ކުދިންނެވެ. މިއީ 23 ކުދިންނެވެ. އަދި ކީ ސްޓޭޖް 4 (ގްރޭޑް 10) ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ 6 ކުދިން އަދި ތަޢުލީމީ ހާލަތުގެ މައުލޫމާތު ލިބިފައިނުވާ 6 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ވަނީ ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ.

7.10 ކުދިންގެ ޚުލާސާ

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްއިން މިހާރު ފޮލޯއަޕްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން ޖިންސީ ހިޔާނާތްތަކުގެ ހުށަހެޅުން ކުދިންގެ ޖުމްލަ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދަކީ 484 މައްސަލައެވެ. މީގެ 265 ކުދިންނެވެ. މީގެ 21 އަންހެން ކުދިންނާއި 244 ފިރިހެން ކުދިންނެވެ. މީގެ 2011 ވަނަ އަހަރުން 2023 ވަނަ އަހަރާއި ހަމައަށް ހުށަހެޅުން ކުދިންނެވެ. މިކުދިންގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު އިރު އެންމެ ކުޑަ އުމުރުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ 12 އަހަރެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅުނުއިރު އެންމެ ބޮޑު އުމުރަކަށް 20 އަހަރެވެ. މިކުދިންގެ ހުށަހެޅުން މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެތީގެ ގުޅޭ މައްސަލަތަކެވެ. މީގެ 151 މައްސަލައެވެ. މިކުދިން މިހާރު ދިރިއުޅޭ އެޑްރެހަށް ބަލާއިރު، 150 ކުދިންނަކީ އެކިއެކި އަތޮޅުތަކުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ އަދި 78 ކުދިންނަކީ ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަނުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ކުދިންނެވެ. އަދި 13 ކުދިންނަކީ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ތިބި ކުދިންނެވެ. މިހާރު ދިރިއުޅޭ ތަނުގެ މައުލޫމާތު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ލިބިފައިނުވާ 24 ކުދިން ހިމެނެއެވެ. މިހާރު ފޮލޯއަޕްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން އަތަށް ޖިންސީ ހިޔާލު އަރާފައިވާ ކޭސްގެ ޖުމްލަ 123 ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައެވެ. އަދި ޖިންސީ ހިޔާލު އަރާފައިވާ ކޭސްތަކުގެ އެއްވަރަށް ގިނައިން 26 ކުދިންގެ މައްސަލަ ވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މިކުދިންގެ އާއިލީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު، ފާހަގަކުރެވޭ ގިނަ ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ ކައިވެނި ރޫޅިފައިވާ އާއިލާތަކަށެވެ. އެގޮތުން ޖުމްލަ 72 ކުދިން މި ކެޓަގަރީގައި ހިމެނެއެވެ. މިކުދިންގެ ތައުލީމީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނަ ތަޢުލީމު ސަރަޙައްދަކާ ހުރި ސްކޫލަށް ދިއުން މެދުކަނޑާލައިފާ ކުދިންނެވެ. އެއީ 94 ކުދިންނެވެ. ޑިޕާޓްމަންޓުން މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ވަޒީފާގެ މައުލޫމާތުގެ ތަފާސް ހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު ފާހަގަ ހިނގި އިރު 20 ކުދިން އާމްދަނީ ލިބޭގޮތުގެ ގޮތުން ވަޒީފާއެއް އަދާކުރެއެވެ.

މިހާރު ފޮލޯއަޕްކުރަމުންދާ ކުދިންގެ ތެރެއިން ޖިންސީ ހިޔާލު އަދަބުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ ޖުމްލަ މައްސަލަ ތަކުގެ އަދަދަކީ 158 އެވެ. މީގެ 133 ކުދިންނެވެ. މީގެ 24 އަންހެން ކުދިންނާއި 109 ފިރިހެން ކުދިންނެވެ. މި ކުދިންގެ ތެރެއިން އެންމެ ކުޑަ އުމުރުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ 10 އަހަރެވެ. އަދި އެންމެ ބޮޑު އުމުރަކަށް 17 އަހަރެވެ. ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތަށް ބަލާއިރު ބާވަތަށް ބަލާއިރު ގުޅޭ ގިނަ ބާވަތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ޖިންސީ ހިޔާލު އަދަބުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް، ވައްކަން، މާރާމާރީ، މަސްތުވާތަކެތީގެ ގުޅޭ އެކި މައްސަލަތައް އަދި ބަދުއަހުލާގީ ގުޅޭ އެކި މައްސަލަތައް ހިމެނެއެވެ. މިކުދިން މިހާރު ދިރިއުޅޭ އެޑްރެހަށް ބަލާއިރު، 90 ކުދިންނަކީ އެކިއެކި އަތޮޅުތަކުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ އަދި 40 ކުދިންނަކީ ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަނުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ކުދިންނެވެ.

އަހަރު ޤާނޫނާ ހިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި 123 ކުދިން ހުށަހެޅުނުއިރު، އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން 26 ކުދިންވަނީ މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅިފައެވެ. މިގޮތުން ޑިޕާޓްމަންޓުއިން މަސައްކަތްކުރެވުނު ކުދިންގެ ތެރެއިން،ޤާނޫނާ ހިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ އާއިލީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު، ފާހަގަކުރެވޭ ގިނަ ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ ކައިވެނި ރޫޅިފައިވާ އާއިލާތަކަށެވެ. މިއީ ޖުމްލަ 72 ކުދިންނެވެ. މިގޮތުން ޑިޕާޓްމަންޓުއިން މަސައްކަތްކުރެވުނު ކުދިންގެ ތެރެއިން، ޤާނޫނާ ހިލާފު ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ތަޢުލީމީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ސްކޫލުގައި އުޅޭ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. އެއީ 98 ކުދިންނެވެ.

8. ބާބު 04

ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށް އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ހިންގުނު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް

2023 ވަނަ އަހަރު ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށާއި ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނަށް ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ގޮތުން ވަނީ ގިނަ ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ބާއްވާފައެވެ. އަދި މި ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށް ތަމްރީން ކުރުމުގެ ގޮތުން މާލެ ސިޓީގައި ވަނީ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ. ހަމައެހެންމެ ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ޑިޕާޓްމަންޓުން އިސް ނަގައިގެންނާއި ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން މުއައްސަސާތަކާއި ގުޅިގެން މާލޭގެ އިތުރުން ދ.އަތޮޅުގެ 06 ރަށެއް، ހއ. އަތޮޅުގެ 09 ރަށެއް، ށ. އަތޮޅުގެ 05 ރަށެއް، ފ. އަތޮޅުގެ 05 ރަށެއް އަދި މ.އަތޮޅުގެ 09 ރަށެއްގައި ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ވަނީ ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.

8.1 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓުން މުޖުތަމަޢަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގުނު ޕްރޮގްރާމްތައް

ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ތާރީޚް	ރަށް	އަތޮޅު	ބައިވެރިވެއްޖެ ފަރާތްތައް	1
					ދ. އަތޮޅުގެ ރަށްތަކަށް ހިންގުނު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ސެޝަންތައް	1
					މިއީ ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށް މުޖުތަމަޢު ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ގޮތުން ހިންގާ ހޭލުންތެރިކަމުގެ ސެޝަންތަކެކެވެ. މި ސެޝަންތަކުގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާއި ޖިނާއީ ޙާލަތު، ބުލީއިންގ، ކުދިން މަސްތުވާތަކެތީގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ސަބަބުން ހިނގާ ކުށްތަކާއި، އަދި މުއައްސަސާތަކުން ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ސެޝަންތަކެއް ވަނީ ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.	
ދ. އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ އިދާރާ، ދ. ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް	30	18 ޖަނަވަރީ	ކުޑަހުވަދޫ	ދ	ދ. އަތޮޅު ކައުންސިލް، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ކައުންސިލް، އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ދ. އެފް.ސީ.އެސް.ސީގެ މުވައްޒަފުން، ޕޮލިސް ޑިޕާޓްމަންޓް ކޯސްޓްގާޑް، އަދި ދ.އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގެ ޓީޗަރުން އަދި ދަރިވަރުންގެ ބެލެނިވެރިން	

ދ. އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގެ ގްރޭޑް 7،8،9 އަދި 10 ގެ ދަރިވަރުން އަދި ބެލެނިވެރިން			ޖަނަވަރީ 19	ދަރިވަރުން 200 އަދި ބެލެނިވެރިން25	
ދ. އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ގްރޭޑް 7،8،9 އަދި 10 ގެ ބެލެނިވެރިން	ދ	މީދޫ	ޖަނަވަރީ 20	ބެލެނިވެރިން 19	
ދ. އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ގްރޭޑް 7،8،9 އަދި 10 ގެ ދަރިވަރުން ދ.މީދޫ ކައުންސިލް، އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް، ދ.އަތޮޅު މަދަރުސާ ޕްރިންސިޕަލް އަދި ޓީޗަރުން			ޖަނަވަރީ 21	ދަރިވަރުން 52 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 43 ބައިވެރިން	
ދ. ބަނޑިދޫ ކައުންސިލް، އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް، ރަށު ސިވިލް މުޖުތަމަޢު އަދި ދ.އަތޮޅު ބަނޑިދޫ ސްކޫލް ޓީޗަރުން ދ. ބަނޑިދޫ ސްކޫލް ގްރޭޑް 4،5،6،7،8،9 އަދި 10ގެ ދަރިވަރުން އަދި ބެލެނިވެރިން	ދ	ބަނޑިދޫ	ޖަނަވަރީ 22	ދަރިވަރުން 72، ބެލެނިވެރިން 15 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 35 ބައިވެރިން	
ދ.ރިނބުދޫ ކައުންސިލް، އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް، ރަށު ސިވިލް މުޖުތަމަޢު، ރިނބުދޫ ސްކޫލް ޕްރިންސިޕަލް އަދި ސްކޫލް ޓީޗަރުން ދ. ރިނބުދޫ ސްކޫލް ގްރޭޑް 4،5،6،7،8،9 އަދި 10ގެ ދަރިވަރުން އަދި ބެލެނިވެރިން	ދ	ރިނބުދޫ	ޖަނަވަރީ 23	ދަރިވަރުން 72، ބެލެނިވެރިން 15 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 35 ބައިވެރިން	
ދ. ހުޅުދެލި ސްކޫލް ގްރޭޑް 7،8،9 އަދި 10 ގެ ދަރިވަރުން އަދި ބެލެނިވެރިން ދ.ހުޅުދެލި ކައުންސިލް، އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، ރިނބުދޫ ސްކޫލް ޓީޗަރުން	ދ	ހުޅުދެލި	ޖަނަވަރީ 24	ދަރިވަރުން 41، ބެލެނިވެރިން 22 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 15 ބައިވެރިން	

ދ. މާއެނބޫދޫ ސްކޫލް ގްރޭޑް 7،8،9 އަދި 10 ގެ ދަރިވަރުން އަދި ބެލެނިވެރިން ރަށު ކައުންސިލް، އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، ފެނަކަ، މާއެނބޫދޫ ސްކޫލް ޕްރިންސިޕަލް އަދި ސްކޫލް ޓީޗަރުން	ދ	މާއެނބޫދޫ	25 ޖަނަވަރީ	ދަރިވަރުން 58، ބެލެނިވެރިން 51 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 51 ބައިވެރިން	

2	ހއ. އަތޮޅުގެ ރަށްތަކުގައި ހިންގުނު ހޯލިސްޓިކް ޕްރޮގްރާމުގެ ސެޝަންތައް

މިއީ ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށް މުޖުތަމަޢު ހޯލިސްޓިކް ރެސްޕޮންސްގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ހޯލިސްޓިކް ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ސެޝަންތަކެވެ. މި ސެޝަންތަކުގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާއި ޖިނާޔަތް، ބެލެނިވެރިން ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އަދި މުއައްސަސާތަކަށް ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ސެޝަންތަކެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދިޔައެވެ.

ބައިވެރިވެއިވާ ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
މަނަފަރު ރިޒޯޓުގެ މުވައްޒަފުން	ހއ	މަނަފަރު	24 ފެބްރުއަރީ	27	ހއ. ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
ތުރާކުނު ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 5 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް އަދި ބެލެނިވެރިންނަށް	ހއ	ތުރާކުނު	25 ފެބްރުއަރީ	ދަރިވަރުން 41، ބެލެނިވެރިން 19	
އުލިގަމު ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް އުލިގަމު ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 5 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންގެ ބެލެނިވެރިންނަށް	ހއ	އުލިގަމު	25 ފެބްރުއަރީ	ދަރިވަރުން 17 އަދި ބެލެނިވެރިން 21	
އިހަވަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގެ ފުލުހުން އިހަވަންދޫ ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް އަދި ބެލެނިވެރިން	ހއ	އިހަވަންދޫ	26 ފެބްރުއަރީ	ދަރިވަރުން 153، ބެލެނިވެރިން 45 އަދި ފުލުހުން 8	
ހއ.އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންގެ ބެލެނިވެރިންނަށް	ހއ	ހޯރަފުށި	27 ފެބްރުއަރީ	27	

ހޯރަފުށީގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ހއ.އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް			28 ފެބުރުވަރީ	ދަރިވަރުން 92، މުއައްސަސާތަކުން 19 ބައިވެރިން	
ހއ.އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންގެ ބެލެނިވެރިންނަށް	ހއ	ދިއްދޫ	28 ފެބުރުވަރީ	44	
ދިއްދޫގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ހއ.އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް			01 މާރިޗު	ދަރިވަރުން 212، މުއައްސަސާތަކުން 19 ބައިވެރިން	
ސައިދު އިބްރާހީމް ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންގެ ބެލެނިވެރިންނަށް	ހއ	ކެލާ	01 މާރިޗު	15	
ކެލާގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ސައިދު އިބްރާހީމް ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް			02 މާރިޗު	ދަރިވަރުން 25، މުއައްސަސާތަކުން 8 ބައިވެރިން	
ފިއްލަދޫ ސްކޫލްގެ ހުރިހާ ގްރޭޑްއެއްގެ ދަރިވަރުންގެ ބެލެނިވެރިންނަށް	ހއ	ފިއްލަދޫ	03 މާރިޗު	30	
ފިއްލަދޫގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ފިއްލަދޫ ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 4 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް			04 މާރިޗު	ދަރިވަރުން 55، މުއައްސަސާތަކުން 13 ބައިވެރިން	
ބާރަށުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ބާރަށު ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުންނަށް އަދި ބެލެނިވެރިން	ހއ	ބާރަށް	05 މާރިޗު	ދަރިވަރުން 56، ބެލެނިވެރިން 22 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 17 ބައިވެރިން	
3 ބެލެނިވެރިން އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ސެޝަން					

މިއީ ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ކޮމިއުނިޓީގެ ބެލެނިވެރިންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން މުވާސަލާތުކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސެޝަނެކެވެ.					
ބައިވެރިވެވައިވާ ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
ޑީ.ޖޭ.ޖޭގެ ކޮމިއުނިޓީގެ ބެލެނިވެރިން	ކ	މާލެ	21 ޖޫން	10	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
4 ލ. އަތޮޅުގެ ރަށްތަކުގައި ހިންގުނު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ސެޝަންތައް					
މިއީ ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށް މުޖުތަމަޢު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ހޭލުންތެރިކަމުގެ ސެޝަންތަކެވެ. މި ސެޝަންތަކުގައި މުއައްސަސާތަކަށް ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ސެޝަންތަކެއްވެސް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.					
ބައިވެރިވެވައިވާ ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
ލ. އިސްދޫގެ މުއައްސަސާތައް	ލ	އިސްދޫ	08 ޖުލައި	31	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
ލ. ކަލައިދޫގެ މުއައްސަސާތައް	ލ	ކަލައިދޫ	09 ޖުލައި	20	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
ލ. ފޮނަދޫގެ މުއައްސަސާތައް	ލ	ފޮނަދޫ	10 ޖުލައި	17	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
ލ.އަތޮޅުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފުލުހުން	ލ	ގަން	12 ޖުލައި	19	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
5 ފ. އަތޮޅުގެ ރަށްތަކަށް ހިންގުނު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމް					
މިއީ ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށް މުޖުތަމަޢު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ހޭލުންތެރިކަމުގެ ސެޝަންތަކެވެ. މި ސެޝަންތަކުގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާއި ޒިންމާތައް، ބެލެނިވެރިން ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އަދި މުއައްސަސާތަކަށް ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ސެޝަންތަކެއްވެސް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.					
ބައިވެރިވެވައިވާ ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
ފ.އަތޮޅު އެޑިއުކޭޝަން ސެންޓަރގެ ބެލެނިވެރިންގެ	ފ	ނިލަންދޫ	18 އޮގަސްޓް	16	

ފ.އަތޮޅު އެޑިޔުކޭޝަން ސެންޓަރގެ ބެލެނިވެރިންގެ އަދި ގްރޭޑް 07 އިން 12 ގެ ދަރިވަރުންނަށް ފ. ނިލަންދޫގެ މުއައްސަސާތައް			19 އޮގަސްޓް	ދަރިވަރުން 86، ބެލެނިވެރިން 61 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 34 ބައިވެރިން	ފ. އަތޮޅުގެ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
ފ.ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގެ ފުލުހުން			24 އޮގަސްޓް	14	
ފ.ދަރަނބޫދޫގެ މުއައްސަސާތައް ދަރަނބޫދޫ ސްކޫލުގެ ގްރޭޑް 05 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުން އަދި ބެލެނިވެރިން	ފ	ދަރަނބޫދޫ	20 އޮގަސްޓް	ދަރިވަރުން 62، ބެލެނިވެރިން 24 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 33 ބައިވެރިން	
ފ.މަގޫދޫގެ މުއައްސަސާތައް މަގޫދޫ ސްކޫލުގެ ގްރޭޑް 07 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުން އަދި ބެލެނިވެރިން	ފ	މަގޫދޫ	21 އޮގަސްޓް	ދަރިވަރުން 53، ބެލެނިވެރިން 32 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 35 ބައިވެރިން	
ފ. ބިލެއްދޫ މުއައްސަސާތައް ބިލެއްދޫ ސްކޫލުގެ ގްރޭޑް 05 އިން 12 ގެ ދަރިވަރުން އަދި ބިލެއްދޫ ސްކޫލުގެ ބެލެނިވެރިން	ފ	ބިލެއްދޫ	22 އޮގަސްޓް	ދަރިވަރުން 102، ބެލެނިވެރިން 52 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 25 ބައިވެރިން	
ފ. ފީއަލިގެ މުއައްސަސާތައް ފ.އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ގްރޭޑް 05 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުން އަދި ފ.އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ބެލެނިވެރިން	ފ	ފީއަލި	23 އޮގަސްޓް	ދަރިވަރުން 128، ބެލެނިވެރިން 41 އަދި	

				މުއައްސަސާތަކުން 61 ބައިވެރިން	

6	މ. އަތޮޅުގެ ރަށްތަކަށް ހިންގުނު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމް

މިއީ ކުޑަކުދިންގެ އިންސާފުގެ ނިޒާމަށް މުޖުތަމަޢު ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ހޭލުންތެރިކަމުގެ ސެޝަންތަކެވެ. މި ސެޝަންތަކުގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާއި ޖިންސީގޮތުން، ބަދަނީގޮތުން ކުރިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އަދި މުއައްސަސާތަކަށް ކުޑަކުދިންގެ އިންސާފުގެ ޤާނޫނަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ސެޝަންތަކެއްވެސް ކުރިއަށް ގެންދިޔައެވެ.

ބައިވެރިވި ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
މުލަކު ސްކޫލުގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުން އަދި މުލަކު ސްކޫލުގެ ބެލެނިވެރިން	މ	މުލައް	19 އޮކްޓޫބަރު	ދަރިވަރުން 76 އަދި ބެލެނިވެރިން 158	މ. އަތޮޅުގެ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް
މުލަކުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުން			21 އޮކްޓޫބަރު	46	
ނާލާފުށި ސްކޫލުގެ ގްރޭޑް 6 އިން 8 އަށްގެ ދަރިވަރުން އަދި މުލަކު ސްކޫލުގެ ބެލެނިވެރިން މ.ނާލާފުށީގެ މުއައްސަސާތައް	މ	ނާލާފުށި	20 އޮކްޓޫބަރު	ދަރިވަރުން 18، ބެލެނިވެރިން އަދި މުއައްސަސާތަކުން 26 ބައިވެރިން	
ވޭވަށު ސްކޫލުގެ ގްރޭޑް 07 އިން 08 އަށްގެ ދަރިވަރުން ވޭވަށު ސްކޫލުގެ ބެލެނިވެރިންނާއި ރަށުގެ މުއައްސަސާ ތަކުގެ މުވައްޒަފުން	މ	ވޭވަށު	21 އޮކްޓޫބަރު	ދަރިވަރުން 15، ބެލެނިވެރިން އަދި މުއައްސަސާތަކުން 35 ބައިވެރިން	
މ.އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގެ ގްރޭޑް 7 އިން 12 ގެ ދަރިވަރުން އަދި މ.އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގެ ބެލެނިވެރިން މުލި މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުން	މ	މުލި	22 އޮކްޓޫބަރު	ދަރިވަރުން 93، ބެލެނިވެރިން 52 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 39 ބައިވެރިން	

މަޑުއްވަރީ ސްކޫލުގެ 06 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުން އަދި މަޑުއްވަރީ ސްކޫލުގެ ބެލެނިވެރިން މަޑުއްވަރީ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުން	މ	މަޑުއްވަރީ	23 އޮކްޓޫބަރު	ދަރިވަރުން 18، ބެލެނިވެރިން 26 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 44 ބައިވެރިން	
ދިއްގަރު ސްކޫލުގެ ގްރޭޑް 7 އިން 12 އަށް ދަރިވަރުން ދިއްގަރު މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުން	މ	ދިއްގަރު	24 އޮކްޓޫބަރު	ދަރިވަރުން 100 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 28 ބައިވެރިން	
ދިއްގަރު ސްކޫލުގެ ބެލެނިވެރިން			25 އޮކްޓޫބަރު	71	
ރައިމަންދޫގެ ބެލެނިވެރިންނާއި މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުން	މ	ރައިމަންދޫ	25 އޮކްޓޫބަރު	14	
މ.އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ގްރޭޑް 7 އިން 10 އަށްގެ ދަރިވަރުން އަދި މ.އަތޮޅު މަދަރުސާގެ ބެލެނިވެރިން ކޮޅުފުށީ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުން	މ	ކޮޅުފުށި	26 އޮކްޓޫބަރު	ދަރިވަރުން 42، ބެލެނިވެރިން 38 އަދި މުއައްސަސާތަކުން 45 ބައިވެރިން	

7 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީގެ ދަރިވަރުންނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސެޝަން

"ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އިން ދަ މޯލްޑިވްސް" އާއި ގުޅޭގޮތުން ފެކަލްޓީ އޮފް ހެލްތު ސައިންސްގެ ދަރިވަރުންނަށް މައުލޫމާތު ސެޝަނެއް މި ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ފަރާތުން ވަނީ ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.

ބައިވެރިވެއްވި ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
ބެޗްލަރ އޮފް ސައިކޮލޮޖީގެ ފުރަތަމަ ސެމެސްޓަރގެ ދަރިވަރުންނަށް	ކ	މާލެ	14 މާރިޗު	26	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް

ބެލެހެއްޓުން އާއި ސައިކޮލޮޖީގެ ދަރިވަރުންނަށް	✓	މާލެ	15 ނޮވެންބަރު	19	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް

8 ޓޫޗިއޯ ޓްރޭނިންގް

މިއީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ޓްރޭނިންގްތަކެވެ. މިއީ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާ ގުޅުންހުރި މުޖުތަމަޢުގެ އަހުލުވެރިކަން މަތިކުރުމަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ޓްރޭނިންގްތަކެވެ.

ޓްރޭނިންގްގެ ނަން	ޓްރޭނިންގް މައުޟޫޢު	އަޓެންޑް	ތަން	މުއްދަތު	ޓްރޭނިންގް ބައިވެރިވި ފަރާތް
އައު ވިސްނުމުގެ ކުދިން	ކުޑަކުދިންނަށް ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް ޤާއިމުކުރުމަށް މުޖުތަމަޢުގެ ރޯލު	✓	މާލެ	25 އޮގަސްޓު	ހައިސްކޫލް ނިސްބަތް/ ސީނިއަރ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޓްރޭނިންގް	ގައިޑްލައިން ނިޒާމު	✓	މާލެ	4 ޖޫން	ހައިސްކޫލް ނިސްބަތް/ ސީނިއަރ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ، ފެސިލިޓޭޓް ޓީމު/ ސީނިއަރ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޓްރޭނިންގް	ޑޭޓާއާއި ރިލޭޓް އަމަލުތަކާއި ކުށުގެ ނުރައްކާތެރިކަމާއި ދިމާވާ ކުރިމަތިލުން ގޮތުގައި މުޖުތަމަޢުން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ދައުރު	✓	މާލެ	11 ޖޫން	ރައްޔާ ޖިހާދު / ޑިރެކްޓަރ ފުރާ އަބްދުއްރަޙީމް/ ސީނިއަރ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ
އައު ވިސްނުމުގެ ކުދިން	ގޮންޖެ ފައިވިންސް އާއި ކުޑަކުދިން	✓	މާލެ	14 ޖޫން	ރައްޔާ ޖިހާދު / ޑިރެކްޓަރ ޝަޒީނާ ސައީދު/ޑިރެކްޓަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޓްރޭނިންގް	ކުޑަކުދިންގެ މަޝްވަރާ ޖަލްސާ	✓	މާލެ	18 ޖޫން	އަލްއުސްތާޛާ ފާތިމަތު ފަޒީލާ / ސީނިއަރ ލީގަލް އޮފިސަރ އާއިޝަތު ޒަހާ މުޙައްމަދު/ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ

އަދުގެ ރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމް	ޤާނޫނާއި ހިލާފު އަމަލުތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިން އަލުން އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމަށް ބެލެނިވެރިންގެ ދައުރު	ރ	ވާޓް	02 ޖުލައި	އާދިލާ ސަޢީދު / ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ ފާތިމަތު މަހާޒް އިބްރާހިމް / ޕްރޮގްރާމް އޮފިސަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމް	ޤާނޫނާއި ހިލާފު އަމަލުތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިން އަލުން އަބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމަށް މުޖުތަމަޢުގެ ދައުރު	ރ	ވާޓް	09 ޖުލައި	ޝަރީނާ ސަޢީދު/ ޑިރެކްޓަރ، އަލްއުސްތާޛާ ފާތިމަތު ފަޒީލާ / ސީނިއަރ ލީގަލް އޮފިސަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމް	ފުރާވަރު ކުދިން ޤާނޫނާއި ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅޭ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް	ރ	ވާޓް	16 ޖުލައި	ހައްވާ ޒިމްނާ / ޑިރެކްޓަރ އާއިޝަތު ޒަޢީމާ މުހައްމަދު/ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމް	ޑިޖިޓަލް މައްސަލަ ހުރަހެޅުން ގޮތްތައް	ރ	ވާޓް	23 ޖުލައި	މުނާ އަބްދުލް ނާޒިރު/ސީނިއަރ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ، އާމިނަތު ޝަހުމާ ސަލީމް/ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމް	ކުދިންގެ އަޚްލާޤަށް އަންނަ ބަދަލުތައް ދެނެގަންނާނެ ގޮތްތައް	ރ	ވާޓް	30 ޖުލައި	އާއިޝަތު ރީޝާ/ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ، އާއިޝަތު އަސްނާ އާދަމް/ ޕްރޮޖެކްޓް އޮފިސަރ
އަދުގެ ރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމް	ރުޅިއާއި އިންސާފުގެ ފަލްސަފާ	ރ	ވާޓް	06 އޮގަސްޓް	ހައްވާ ޒިމްނާ / ޑިރެކްޓަރ، އާއިޝަތު ނިޝާނާ/ސީނިއަރ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ
9	ޓީވީ ޕްރޮގްރާމް				

މިއީ މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަންގެ ފަރާތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ބައިވެރިވުމަށް ދިޔަ ދަރިވަރުންނާ މި ޑިޕާޓްމަންޓުން ބައިވެރިވެދިނުމާ ޕްރޮގްރާމް އެކެވެ.					
ޕްރޮގްރާމްގެ ނަން	ޕްރޮގްރާމް މައުޟޫ	އަތޮޅު	ތަން	ތާރީޚް	ޕްރޮގްރާމް ބައިވެރިވި ފަރާތް
5 ކާފު ޕްރޮގްރާމް	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ މަސައްކަތްތައް	ކ	މާލެ	20 މޭ	ހެއްލާ ޖިލްސާ / ޑިޕާޓްމަންޓް، އެޑިޔުކޭޝަން ޖަޒީރާ މުޅަށްމެދު / ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އޮފިސަރ
ދިރާސާ	ދަރިވަރުން ކުރުގެ ފެށުން ދަރުމަވެރިކަމުން	ކ	މާލެ	11 ޖޫން	އެސޯސިއޭޝަން ފެނިދޭ ފަރާތް / ސޯޝަލް ޖިލްސާ އޮފިސަރ

8.2 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓުން ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގުނު ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް

1	ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓުތަކުގެ				
ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓުތަކުގެ އަދި ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ހިދުމަތް ފަރާތްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ކުރިންނާއި މުއައްސަސާތަކުން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދާ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތަކެވެ.					
ބައިވެރިވި ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ތަން	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް

ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތައް (ޖޭ.ޖޭ.ޖޭ 6 މުވައްޒަފުން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ 5 މުވައްޒަފުން، މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްގެ 8 މުވައްޒަފުން، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ 4 މުވައްޒަފުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ 5 މުވައްޒަފުން)	ކ	މާލެ	14-18 މެއި	28	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް

8.3 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މުވައްޒަފުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ ގޮތުން ހިންގުނު ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް/ސެޝަން

1	މަސްއޫލިއްޔަތާއި ގުޅޭ މައުލޫމާތު ދިނުމުގެ ސެޝަން				
މިއީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އަދި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޖެންޑަރ އެންފޯސްމަންޓް ޑިޕާޓްމަންޓާއި ގުޅިގެން މި ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މަސްއޫލިއްޔަތާއި ގުޅޭ ގޮތުން ހޭލުންތެރިކުރުމަށް އިންތިޒާމުކުރެވުނު ސެޝަނެކެވެ.					
ބައިވެރިވެއްޖެ ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ މުވައްޒަފުން	ކ	ހުޅުމާލެ	2 މާރިޗު	16	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް އަދި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޖެންޑަރ އެންފޯސްމަންޓް ޑިޕާޓްމަންޓް
2	ދިވެހި ބަހުގެ ހަމަތަކަށް އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ސެޝަން				
މިއީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ މުވައްޒަފުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ދިވެހި ބަހުގެ ހަމަތަކަށް އަހުލުވެރިކުރުމަށް ޤަވާއިދުތަކާއި ބޭނުންކުރާނެ ރަގަޅު ގޮތްތައް ކިޔައިދިނުމަށް އިންތިޒާމުކުރެވުނު ސެޝަނެކެވެ.					

ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ތާރީޚް	ރަށް	އަތޮޅު	ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތްތައް
އަސްޓްރަލް އަދި/ ޗައިލްޑް މިނިސްޓްރީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް	22	18 ޖޫން	މާލެ	ކ	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ މުވައްޒަފުން

8.4 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޑިޕާޓްމަންޓުން މުއައްސަސާތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގުނު ސެޝަންތައް

1	އިޖުތިމާޢީ ބަދަހި މަދަދުފޯރުން (އިބަމަ) އިނިޝަޓިވް ޓްރެއިނިންގ

މިއީ މުޖުތަމަޢުގައި ނާޖާއިޒު ހާލަތްތަކުގައި އުޅޭ ފަރާތްތައް ދެނެގަނެ، އެފަރާތްތަކަކީ އިޖުތިމާޢީ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ ބައެއްކަން ކަނޑައަޅުއްވާ އަސާސްތަކާ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިކުރުވެރިކަން އުފެއްދުމަށް، ދުވަހުން މުޖުތަމަޢުގައި ބިނާކުރުމަށްޓަކައި އިޖުތިމާޢީ ރައްކާތެރިކަމަށް މަސައްކަތްކުރާ އެކިއެކި ދަރުމަވެރި މުއައްސަސާތައް ގުޅުވައިގެން، ވަރަށް ގާތުން ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރައްޔިތުންގެ މުޖުތަމަޢުގައި މަދަދުފޯރުންގެ ގޮތުގައި ހުރި ގުޅުންތަކާ އެކުލަވާލުމަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ފަރާތުން ހިންގުމުގެ އެހީތެރިކަމާއެކު ކުރިއަށް ގެންދާ ޕްރޮގްރާމެކެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްގައި އިބަމައާ ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މަސައްކަތްތަކާއި ހުރި ގުޅުން އަންގައިދީ ސެޝަނެއް ވަނީ ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.

ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ތާރީޚް	ރަށް	އަތޮޅު	ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތްތައް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް	-	4 ޖަނަވަރީ	އެންމެހައިރަށްތައް/ ކުޅުދުއް ފުށި		ވައިކަރަދޫ، ނޭކުރެންދޫ، ކުމުންދޫ، ކުޅުދުއްފުށި ޕޮލިސް އަދި ހދ. އެޗް.ސީ.އެސް.ސީ ގެ އިމާމާ މެންބަރުންނަށް

ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީ، ނެއްލައިދޫ، ކުރިނބީ، މަކުނުދޫ ސްކޫލް އަދި ހދ.އެޗް.ސީ.އެސް.ސީ ގެ އިބަވަ މެންބަރުންނަށް	އޮންލައިންކޯލް/ ގޫގަލް މީޓް		7 ޖަނަވަރީ	-	މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް
ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު، ހދ. ނޮޅިވަރަމް، ހދ. ހިރިމަރަދޫ، އަދި މަކުނުދޫ އިބަވަ މެންބަރުންނަށް	އޮންލައިންކޯލް/ ގޫގަލް މީޓް		11 ޖަނަވަރީ	-	މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް
އައްޑޫ ސިޓީ މީދޫ، މަރަދޫ އަދި ފޭދޫ ގެ އިބަވަ މެންބަރުންނަށް	އޮންލައިންކޯލް/ ގޫގަލް މީޓް		1 ފެބްރުއަރީ	-	މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް
އައްޑޫ ސިޓީ ހުޅުދޫ، މީދޫ އިބަވަ މެންބަރުން	ސ	ހިތަދޫ	4 ފެބްރުއަރީ	16	މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް
އައްޑޫ ސިޓީ ހިތަދޫ މެންބަރުން	އޮންލައިންކޯލް/ ގޫގަލް މީޓް		7 ފެބްރުއަރީ	-	މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް

2 ނޭޝަނަލް ކޮލެޖް އޮފް ޕޮލިސިންގ އެންޑް ލޯ އެންފޯސްމަންޓްގެ "އިސްޓްރެޓެޖިކް ކޯސް 02" ގެ " ލޯ އެންޑް ޕްރޮސީޖަރ" މޮޑިއުލްގެ ބަޔަކުން ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނަށް އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ސެޝަން

މިއީ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގެ ފަރާތުން ނޭޝަނަލް ކޮލެޖް އޮފް ޕޮލިސިންގ އެންޑް ލޯ އެންފޯސްމަންޓްގެ "އިސްޓްރެޓެޖިކް ކޯސް 02" ގައި ބައިވެރިވާ ދިވެހި ފުލުހުންނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސެޝަނެއްކަމެވެ. މި ސެޝަނުގައި ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު އަދި މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދާ ގޮތާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވަނީ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީފައެވެ.

ބައިވެރިވެއްވާ ފަރާތްތައް	އަތޮޅު	ރަށް	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް

ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގެ އިންސްޕެކްޓަރ ކޯސް 02 ގެ ބައިވެރިން	ސ	ހިތަދޫ	26 ފުރި	-	ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް
3 ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ސެޝަން					
މިއީ ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނާއި އަދުލުގެ ނިޒާމަށް މުއައްސަސާތަކަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސެޝަންތަކެވެ.					
ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތްތައް	އަދަދު	ތަން	ތާރީޚް	ބައިވެރިންގެ އަދަދު	ޕްރޮގްރާމް ހިންގި ފަރާތް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް، ސޯޝަލް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް	ނ	މާލެ	9 ސެޕްޓެންބަރު	12	ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް

9. ޔުނިޓް 05

ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ބާވަތް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު) އުފެދި ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ވަކިން ބަލަން ފެށިފައެވެ. މިގޮތުން މިހާރު މި ނިޒާމުގައި ދިނަ އިދާރާތައް ހިމެނިގެން، އިދާރާތައް އެކި މަސައްކަތްކުރުމަށް ވަކިން ބަލަން ބާރުއަޅައެވެ. މިގޮތުން މި ނިޒާމުގައި އަމަލީ ގޮތުން ހިމެނޭ އިދާރާތަކަކީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް، މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް އަދި ޖުވެނައިލް ކޯޓެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ގިނަގުނަ ބަދަލުތަކެއް އައިސްފައެވެ. މިގޮތުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓް ޑިޕާޓްމަންޓްއަކަށް ބަދަލުވެގެންދިޔައެވެ. އަދި ކުރިއާއި ހިލާފަށް ޤާނޫނާ ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅޭ ކުޑަކުދިންނާއި އަދި ޤާނޫނާއި ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކުދިންނާއި އެކު މަސައްކަތް ކުރުމަށް ވަކި ފުރިހަމަވެއެވެ. އަދި މި ޑިޕާޓްމަންޓާއި ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެހެނިހެން މުވައްސަސާތަކުގެ ތިބި ފަރާތްތަކާ މިކަމަށް އެކަށީގެންވާ ފަރާތްތަކަށް ހުރުމުގެ ގޮތުން މި ޑިޕާޓްމަންޓުން އިސްނަގައިގެންނާއި އެހެނިހެން މުވައްސަސާތަކާ ގުޅިގެން ތަމްރީނު ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމަކީ މި ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ. ނަމަވެސް މި ދާއިރާއިން ތަމްރީން އާއި ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތައް ހޯދުމަކީ ދަތިކަމެއް ވަކިން ބޭނުން ގޮތަކަށް ނުވެއެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު އައުމާއި ގުޅިގެން މި ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަރަށް ގިނަވެފައެވެ. މިގޮތުން މި ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މަސައްކަތްތަކުގެ އެންމެ އެކަށީގެންވާގޮތަކަށް ހަމަޖެހޭނެ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި އިންސާނީ ވަސީލަތްތައް އިތުރުކުރުމަށް ވަކިން މުހިއްމު ކަމެކެވެ. ޚާއްޞަކޮށް ދިމާ އަރާ ބޮޑު ކޭސްތަކުގައި މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް އިތުރު ސޯޝަލް ވާކަރުންގެ އެހީ ބޭނުންވެއެވެ. ނަމަވެސް މި ސޯޝަލް ވާކަރުން އިތުރު މުވައްޒަފުން ޢައްޔަނުކުރުމަށް އަދި ހިމެނޭގޮތަށް ކުރަން ޖެހޭ ކަންތައްތަކާ ވަޒީފާތަކަށް ކުރިމަތިލާ މީހުން ނުލިބުމާއި ބަޖެޓްގެ ދަތިކަން ވެސް ހުރިކަމެވެ. މީގެ އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީ މި ދާއިރާއިން ޚާއްޞަކޮށް ތަމްރީން ލިބިފައިވާ މުވައްޒަފުން ނެތުމެވެ.

10. ޗާޓް 06

ކުދިން ޤާނޫނާ ހިލާފު ޢަމަލުތަކުގައި ޝާމިލުވުމަށް މެދުވެރިވާ ސަބަބުތައް

ކުޑަކުދިން ޤާނޫނާ ހިލާފު ޢަމަލުތަކަށްކުދިންދުވަން މެދުވެރިވާ ބޮޑެތި ސަބަބުތައް ހިމެނެއެވެ. މިގޮތުން 2023 ވަނަ އަހަރު މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލާލާއިރު، ޤާނޫނާ ހިލާފުޢަމަލުތަކަށް ކުރުމަށް މެދުވެރިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

- މައިންބަފައިންނާއި އާއިލާގެ ކިބައިން ކުއްޖާއަށް ބޭނުންވާ ލޯތްބާއި ރައްކާތެރިކަން ނުލިބުން
- މައިންބަފައިންނާއި އާއިލާއާއި އެކު ރަގަޅު ގުޅުންތަކެއް ކުއްޖާއާއިއެކު ނެތުން
- ޢާއިލާ ރޫޅުމުން ކުދިންނަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރުން
- ކުދިން ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގެ ހުނަރު މައިންބަފައިންނަށް ލިބިފައިނުވުން
- ކުއްޖާގެ އާއިލާގެ އިޖުތިމާޢީ މާލީހާލަތު ދަށްވުމުގެ ސަބަބުން ކުދިންގެ އަސާސީ ހައްޤުތައް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި އުނިކަމެއްވާ ވަރަށް މަސައްކަތް ނުކުރުވުން
- މައިންބަފައިން ކުދިންނަށް ރަގަޅު ނަމޫނާ ނުދެއްކުން
- ކުދިން އެދޭ ނޫޅޭ ގޮތް ބެލުމުގައި އާއިލާއިން އިހުމާލުވެ، ކުދިންގެ ކަންތައްތައް ރަގަޅަށް މޮނިޓަރ ނުކުރުވުން.
- މައިންބަފައިންނާއި އާއިލާގެ ދުންބޮނުން ކުދިންގެ ކައިރިގައި އުޅުން
- ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ މާޙައުލު ރައްކާތެރިނުވުން
- ކުދިންގެ ކައިރިގައި އުޅޭ ބޮޑެތި މީހުންނާއި އެކު ދިރިއުޅުން
- އުމުރާއި ނުގުޅޭ ކުދިންގެ ކައިރިގައި އުޅޭ ބޮޑެތި މީހުންނާއި އެކު ގިނަވަގުތު ހޭދަކުރުން
- ގޭންގުތަކަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކާއި އެކު ގިނަވަގުތު ހޭދަކުރުން
- ސޯޝަލް މާހައުލުން ކުއްޖާއަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ތަފާތު އެކި މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން، ކުދިން ކިޔަވުމާއި ދުރުވެ ގެއިން ބޭރުގައި ގިނަވަގުތު ހޭދަކުރުން
- ސޯޝަލް މީޑިއާ ޕްލެޓްފޯމްތަކުން ކުދިންގެ ކައިރިގައި އުޅޭ ބޮޑެތި މީހުންނާއި އެކު ގިނަވަގުތު ހޭދަކުރުން

- މަސްތުވާތަކެތީގެ މައްސަލަތަކުގައި އުޅޭ ބޮޑެތި މީހުންގެ ފަރާތުން ކުޑަކުދިންނަށް އެބަކާތި ބަޔާރަކްޓޮންދީ، އެފަދަ ވިޔަފާރީގައި ކުރިން ބައިވެރިކުރުވުން
- ކުދިންގެ އެންމެ ގާތް ރައްޓެހިންގެ ގޮތުގައި ކުރުގެ ފިޔަގައި އުޅޭ ވެރިޔާތަކަށް، އެ މީހުންގެ ނުފޫޒު ކުދިންގެ މައްޗަށް ފޯރުން
- ކުއްޖާގެ ހަރަކާތުގެ ކޮންމެވެސް ހިސާބެއްގައި ޖިސްމާނީ، ޖިންސީ އަދި ނަފްސާނީ އަނިޔާ ބަލަހައްޓަކޮށްތަންތަނުވުން
- ކުއްޖާ ނަފްސާނީ ބައްޔެއް ހުރުން
- ދީނީ ކަންކަމަށް އިސްކަން ނުދިނުމާއި ދިރިއުޅުމުން ސާފުތާހިރުކަން ކުޑަވުން
- ކުއްޖާއަށް ހުސްވަގުތު ގިނަވެ އިންޓަނެޓާ ފޯނު ކަންތައްތަކުގައި ގިނަ ވަގުތު މަސްޣޫލުވެގެން އުޅުން
- ކުއްޖާއަށް ހުސްވަގުތު ގިނަވެ، ކުއްޖާ ޖިންސީކަމުގެ ތަޖުރިބާގައި ޝާމިލުވުން.

11. ނިންމުން

2023 ވަނަ އަހަރަކީވެސް މި ޑިޕާޓްމަންޓުއިން ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވުނު އަހަރެކެވެ. މިގޮތުން މި ފާއިތުވި އަހަރު ތެރޭގައި ފުލުހުންނާ ހިފާފައިވާ ކުދިންނާއި ޒުވާނުން ޖިނާއީ ޢަމަލުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންނާއިއެކު ވަނީ މަސައްކަތްކުރެވިފައެވެ. ފުލުހުންނާ ހިފާފައިވާ ކުދިން މިޑިޕާޓްމަންޓަށް އެހެން އަހަރުތަކަށްވުރެ މަދުން މި ފާއިތުވި އަހަރު ހުށަހެޅުނު ކަމުގައިވިޔަސް މި ފާއިތުވި އަހަރު ތެރޭގައި ފުލުހުންނާ ހިފާފައިވާ ޢަދަދުތަކަށް ހުރަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް ކުދިންގެ ގޮތުގައި ގިނަ އަދަދެއްގެ ކުދިންނަށް ހުރަހެޅިފައިވާކަން ވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. މިއީ ފުލުހުންނާ ހިފާ އަދަދު ކުޑަ ކުދިންގެ މިންވަރު އިތުރުވަމުންދާކަމާއި މިކަމުން ކުދިން ދުރުކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވޭ މަސައްކަތްތައް އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރަންޖެހޭކަން އަންގައިދޭކަމެކެވެ.

މި ނިޒާމުގައި މައިގަނޑު ދައުރު އަދާކުރާ ފަރާތްތަކަށް ކަމަށްވާ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ އިތުރުން ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް، ޕްރޮސެކިއުޓާ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ޖުވެނައިލް ކޯޓު، އަދި ހޯމްލޭންޑް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސަސްއާއި ގުޅިގެން، ކުޑަކުދިން ފުލުހުން ހިފާ އަދަދުތައް ދުރުކޮށް ކުޑަކުދިންގެ މަސްލަހަތު އެންމެ ފައިދާވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުންދަމެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ މި މަސައްކަތް ކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް، ފެމިލީ އެންޑް ޗައިލްޑް ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން، އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އޮފީސް އަދި އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާއި ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ އެއްބާރުލުމާއި އެކުއެވެ. އެހެންކަމުން މި މުއައްސަސާތަކުން މި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ދެއްވާފައިވާ ބާރުލުމާއި، ޝުކުރުއަދާކުރަމުން އެހީތެރިކަމަށް ދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް ނިހާޔަތަށް ޝުކުރު ދަންނަވަމެވެ.

މި ފުރުސަތުގައި 2024 ވަނަ އަހަރަކީ ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ މުއައްސަސާތަކުގެ ގުޅުން ބަދަހިވެ މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި ފުލުހުން ހިފާ އަދަދުތަކަށް ހުށަހެޅޭ ކުޑަކުދިންގެ މިންވަރު މަދު އަހަރެއްކަމުގައި ލައްވާށިއެވެ. އަދި ކުދިން ވެރިން ދުރުކޮށް ކުޑަކުދިންނަށް ހަމަޖެހިފައިވާ މުޖުތަމަޢުއެއްގައި ބިރުވެރި ޒުވާނުންގެ ގޮތުގައި ނިކުމެވޭނެ މަގުފަހިކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ބަރަކާތް ލެއްވުން އެދި ދުޢާކުރަމެވެ.

12. ކޮންޓެކްޓް ސަފްހާ

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް

ހ.ސަލިނާމަންޒިލް (4 ވަނަ ފަންގިފިލާ)

info@djj·gov·mv

3031491